

Київський національний торговельно-економічний університет

Кафедра банківської справи

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

Управління інвестиційною діяльністю банку

Студента 2 курсу 7м групи
спеціальності 072 «Фінанси,
банківська справа та страхування»
спеціалізації «Банківська справа»

Терехова Владислава
Миколайовича

Науковий керівник
канд. екон. наук,
Доцент

Жураховська Людмила
Валентинівна

Гарант освітньої програми
д-р екон. наук,
професор

Шульга Наталія
Петрівна

Київ – 2019

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНО-ПРАВОВІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ БАНКУ	6
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ НА ПРИКЛАДІ АТ «УКРСИББАНК».....	17
2.1 Аналіз структури та динаміки інвестицій банку	17
2.2 Порівняльний аналіз портфелю банку АТ «УКРСИББАНК» та банків-конкурентів	24
РОЗДІЛ 3 НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ БАНКУ	32
3.1 Вивчення досвіду інвестиційної діяльності зарубіжних банків.....	32
3.2 Основні напрями вдосконалення інвестиційної діяльності банку. Ошибка! Закладка не определена.	
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	47
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	50
ДОДАТКИ.....	56

ВСТУП

Актуальність дослідження. Надійна банківська система є одним з найважливіших умов забезпечення фінансової стабільності та економічного зростання. Багато в чому саме банківський сектор визначає рівень економічного розвитку держави, впливає на темпи економічного зростання через інвестиції в різні сектори економіки. Українські банки залишаються одним з потенційних джерел довгострокових інвестицій, як у нові перспективні підприємства, так і в уже існуючі. Українські норми права надають комерційним банкам можливість самостійно розпоряджатися своїми фондами і доходами, тому банки поряд з основними видами банківської діяльності здійснюють інвестиційну діяльність з метою отримання прибутку. Дійсно, саме зараз, коли в умовах економічної нестабільності нові підприємства України стикаються з фінансовими труднощами, необхідні довгострокові інвестиції для розвитку української економіки. Саме тому питання інвестиційної активності банків в сучасних умовах стає надзвичайно актуальним.

Концептуальні положення діяльності банків висвітлені у роботах таких авторів, як: В. О. Сичов [5], О. І. Лаврушин [6], Г. Н. Белоглазова [7], Л. П. Кроливецька [7], О.М. Петрук [38] та інших. Дослідженню діяльності банків на інвестиційному ринку присвячені наукові праці зарубіжних та вітчизняних вчених: О.І. Береславської [9], О.Д. Вовчак[12], О. Ю. Дадашевої [13], А. Б. Смелянова [15], Л. Л. Ігоніна [18], Л. Г. Кльоби [20], П. Ф. Колесова [21], М.О. Кужелєва [25], М.О. Житар [25] та інших. Віддаючи належне науковим напрацюванням вчених з питань інвестиційної діяльності банків, до сих пір залишаються дискусійними та недостатньо дослідженими теоретичні, методичні та практичні аспекти саме управління інвестиційною діяльністю банків.

Метою дослідження є дослідження теоретично-правових основ інвестиційної діяльності, проведення аналізу інвестиційного портфеля банку та розробка пропозицій щодо вдосконалення інвестиційної діяльності банку.

Для досягнення цієї мети були сформульовані такі **завдання**:

- здійснити огляд літературних джерел та обґрунтувати необхідність і сутність інвестиційної діяльності банку;
- провести аналіз структури та динаміки інвестицій банку АТ УКРСИББАНК;
- виконати порівняльний аналіз портфелю банку АТ УКРСИББАНК та банків-конкурентів;
- вивчити досвід інвестиційної діяльності зарубіжних банків;
- запропонувати основні напрями вдосконалення інвестиційної діяльності банку.

Об'єктом дослідження є процес здійснення інвестиційної діяльності банку на прикладі АТ «УКРСИББАНК», а **предметом дослідження** – теоретичні та практичні питання організації інвестиційної діяльності комерційних банків України.

Методи дослідження. Теоретико-методологічну основу дослідження становлять наукові праці, рекомендації Базельського комітету та нормативні документи НБУ з питань інвестиційної діяльності банків. В основу дослідження покладено загальнонаукові та спеціальні методи пізнання: абстрактно-логічний – для аналізу фахової літератури, теоретичного узагальнення й формування висновків щодо сутності інвестиційної діяльності банку та напрямків її розширення; декомпозиції – для розкриття мети дослідження та постановки завдань; методи аналізу та синтезу – для дослідження рівня інвестиційної діяльності банків України.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі і нормативні акти з питань регулювання інвестиційної діяльності банків; офіційні дані Національного банку України; рекомендації Базельського комітету, фінансова звітність банків; монографічні дослідження та наукові публікації з досліджуваної проблеми.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у наступному: *отримало подальший розвиток*: систематизація проблем участі вітчизняних банків в інвестиційних процесах та запропоновано шляхи їх подолання.

Практичне значення одержаних результатів. Отримані результати можуть бути використані банками України для удосконалення управління інвестиційною діяльністю.

Особистий внесок магістра. Випускна кваліфікаційна робота є самостійним завершеним дослідженням автора.

Публікації. Окремі результати дослідження знайшли відображення в науковій статті: Терехов В. М. Сутність інвестиційної діяльності банку //Управління діяльністю фінансових установ: зміни стереотипів: зб. наук. ст. студ. заоч. форми навч. / відп. ред. Н.П. Шульга. – Київ: Київ. нац. торг. – екон. ун-т, 2019. – Ч.1. – 308 с. (С.249-252).

Обсяг та структура роботи. Робота складається з 3 розділів, вступу, висновків, списку використаних джерел та додатків. Обсяг роботи складає 49 сторінок. В роботі представлено 12 таблиць, 3 рисунки, 8 додатків та використано 50 наукових джерел.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНО-ПРАВОВІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ БАНКУ

Існуюче розмаїття тлумачень базового визначення інвестиційної діяльності обумовлює аналогічний багатовимірний підхід до категоріального визначення, а також до організації інвестиційної діяльності банків. Ця двозначність стає ще сильнішою в тому випадку, коли дослідники ідентифікують інвестиційну активність банків за участю банків в інвестиційному процесі. Ця ідентифікація практично автоматично призводить до розгляду всього комплексу фінансових і інвестиційних відносин, що, на наш погляд, не сприяє формуванню чіткого сприйняття інвестиційної активності банків як на мікрорівні, так і на макрорівні.

Інтерпретація інвестиційної діяльності банку у вітчизняній, в цілому, пострадянської та зарубіжної літератури неоднозначна. Фінансово-кредитний словник трактує інвестиції як мобілізацію і надання позичальникам позикового капіталу [48, с. 234]. Таке тлумачення, очевидно, пов'язано зі спадщиною радянської банківської системи, коли основною формою інвестиційної діяльності банків було надання довгострокових кредитів. Також слід зазначити, що мобілізація капіталу за своїм характером повинна пояснюватися фінансовою діяльністю, що відбивається у пасивах банку. Однак це визначення, відповідно до запропонованого нами визначенням інвестицій, однозначно пов'язує позики, видані банком, з результатами інвестиційної діяльності банку.

Інвестиції – це всі види майна та інтелектуальної власності, які вкладаються в об'єкти підприємницької діяльності та інші види діяльності, що призводить до створення прибутку (доходу) і / або соціального та екологічного ефекту [30].

Конкретизації потребує економічна сутність банківських інвестицій. Вивчення визначення «банківські інвестиції» довело відсутність єдиного тлумачення серед вчених (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Порівняння визначень визначення «інвестиційна діяльність банків»

*

Автор	Визначення
Мороз О. [30]	Банківські інвестиції традиційно розуміються як всі напрямки розміщення ресурсів банку, а також як операції по розміщенню коштів на певний термін з метою одержання доходу. У першому випадку до інвестицій відносять весь комплекс активних операцій банку, у другому – тільки його термінову складову
Васюренко О. [11]	Банківські інвестиції – це довгострокове вкладання банківських ресурсів (грошових та інших резервів банку) у приватні та державні цінні папери, рухоме і нерухоме майно, інтелектуальні цінності, статутні фонди підприємств, дорогоцінні метали, інноваційні проекти та інші об'єкти вкладання з метою отримання прибутку та поширення корпоративного впливу
Кльоба Л. [20]	Банківські інвестиції – це вкладення коштів у рухоме й нерухоме майно, інтелектуальні цінності та цінні папери, що здійснюються комерційними універсальними та спеціалізованими банками як інституційними інвесторами з метою одержання прибутку та поширення корпоративного впливу
Бабічева Ю.А. [8, с. 144-146]	Під інвестиційними операціями банків варто вважати ті з них, в яких банки виступають в ролі «ініціаторів вкладень» на відміну від кредитних операцій, де ініціатива в отриманні коштів виходить зі сторони позичальника
Кравченко І. [24, с.56-57]	Банківські інвестиції – вкладання ресурсів на тривалий строк в цінні високодохідні папери. До банківських інвестицій зазвичай відносять вкладення в акції, облігації та інші цінні папери
Сінки Д. [45]	Інвестиційну діяльність банків – бізнес по наданню двох типів послуг: збільшення готівки шляхом випуску або розміщення цінних паперів на їх первинному ринку; поєднання покупців і продавців існуючих цінних паперів на вторинному ринку при виконанні функцій брокерів та/або дилерів.
Долан Е.Дж., Кемпбелл К.Д. та Кемпбелл Р.Дж. [14, с. 96]	Банківські інвестиції – кошти, що вкладені в цінні папери на відносно тривалий проміжок часу

* Складено автором за джерелами [30, 11, 20, 8, 24, 45, 14]

Як видно з Табл. 1.1, в даний час у вітчизняній і зарубіжній економічній літературі немає єдності в розумінні терміну «інвестиційна діяльність банків».

На наш погляд, найбільш оптимальним підходом до визначення терміну «інвестиційна діяльність банку» буде адаптація до специфіки банківської

діяльності терміну «інвестиційна діяльність». Інвестиційна діяльність – це унікальна самостійна діяльність, яка має індивідуальний набір атрибутів: метою є максимізація добробуту; засоби – активи; результат – максимізація можливостей споживання; процес – сукупність послідовних дій інвестора, керуючого економічною системою і відповідної поведінки об'єкта управління, що забезпечує максимізацію вартості активів.

Отже, можна зробити висновок, що інвестиційна діяльність банків є самостійним окремим сегментом інвестиційної сфери, який має наступний індивідуальний набір функцій:

- мета полягає в тому, щоб максимізувати багатство власників банків;
- засоби – активи банку;
- результатом є максимізація можливостей споживання власників банків;
- процес – послідовність дій банківського управління з управління банком і відповідні зміни в банку, що забезпечують максимізацію вартості активів банку.

Зрозуміло, таке визначення інвестиційної діяльності банку практично ідентичне визначенню інвестиційної діяльності в цілому, за винятком акценту на предмет цієї діяльності.

Інвестиційна діяльність банків за своєю економічною природою носить двоїстий характер. У мікроекономічному аспекті – з точки зору банку як економічного суб'єкта – його можна розглядати як діяльність, в якій банк виступає в ролі інвестора, вкладаючи ресурси, якими він управляє, на термін створення або придбання нових активів. І покупка фінансових активів з метою збільшення їх ринкової вартості, що, в кінцевому підсумку, відбивається в максимізації добробуту всіх інвесторів (як акціонерів банку, так і власників депозитів), коштами яких банк розпоряджається.

В той же час інвестиційна діяльність банків як фінансових посередників також має макроекономічний аспект. В цьому випадку ефект інвестиційної діяльності банків полягає в досягненні збільшення соціального капіталу,

складовими якого є фізичний (продуктивний), природний і людський капітал. З точки зору економічного розвитку інвестиційна діяльність банків включає ті інвестиції, які сприяють зростанню добробуту не тільки на рівні банку, але і суспільства в цілому (на відміну від тих видів діяльності, які збільшують вартість активи самого банку і пов'язані тільки з перерозподілом державних доходів)

Таким чином, з макроекономічної точки зору, як критерій для віднесення до інвестиційної діяльності банку, може використовуватися його виробнича орієнтація. Промислові вкладення банків служать інвестиціями в створення і розвиток підприємств шляхом участі банків в капітальних витратах господарюючих суб'єктів. У формі цього може бути придбання акцій, часток, акцій, інших цінних паперів підприємств, розташованих на первинному ринку, інвестиційних кредитів, фінансування інвестиційних проектів. Обидва аспекти інвестиційної діяльності банків тісно пов'язані. В основі цих відносин лежить розвиток фінансового ринку, інструменти якого прямо або побічно формують передумови для здійснення інвестиційного процесу.

Іншою формою взаємозв'язку між мікро- і макроекономічними інтерпретаціями інвестиційної діяльності банків є, по суті, істотна ідентичність її цілей і результатів. На мікроекономічному рівні мета полягає в тому, щоб максимізувати добробут власників банку, а в макроекономічному – максимізація соціального капіталу, який є інтегральним показником добробуту суспільства в цілому. Аналогічно для обох рівнів – результатом є збільшення можливостей споживання [34].

Отже, для прикладної диференціації отриманого нами визначення необхідно визначити відмінності, які існують між цими визначеннями, що є проявом специфіки функціонування такого фінансового посередника, як банк.

Перш за все слід зазначити, що основну частину інвестиційних ресурсів банку становлять кошти, залучені на фідучіарній основі, а банки як державні установи мають високу соціальну значущість. В результаті інвестиційного

процесу кошти через фінансовий сектор перетворюються у виробничий капітал (рис. 1.1.).

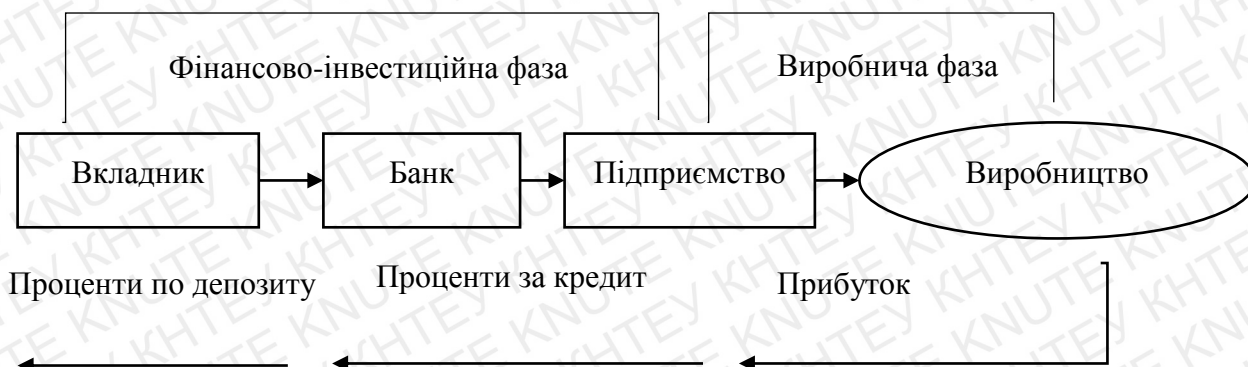

Рис. 1.1. Рух інвестиційного капіталу через банк [34, с. 4]

Слід зазначити, що при здійсненні інвестиційних операцій, які здійснюються як за рахунок власних, так і за рахунок позикових коштів, розподіл за джерелами відсутній – всі операції здійснюються банком від свого імені, в той час як значна частина коштів є одночасно зобов'язаннями банку. Це перша особливість інвестиційної діяльності банків – вкладення від його імені як власних, так і позикових коштів. З огляду на цю особливість, при здійсненні інвестиційної діяльності банком межа граничного рівня допустимого ризику повинна бути нижче рівня ризику інвестування з боку інших фінансових посередників.

Другою особливістю банківських вкладень є обмеженість часу розміщення інвестицій, що продиктовано термінами залучення коштів в банку. Якщо капітал виробничого підприємства за своєю природою невизначений, то кошти, залучені банком від вкладників, завжди забирають багато часу, або вони в основному знаходяться на поточних рахунках або рахунках до запитання.

І, по-третє, велика частина банківських інвестицій повинна характеризуватися високою ліквідністю – здатністю швидко продаватися за ціною, мінімальної для поточного ринку.

Варто звернути увагу на те, які активи слід розглядати як засіб інвестиційної діяльності банку. В цьому відношенні є певний дуалізм. Деякі

експерти, в тому числі НБУ, вважають, що в якості таких активів слід класифікувати тільки фінансові інструменти, такі як торговельні та інвестиційні портфелі цінних паперів (класичний підхід), в той час як інші є банківськими активами (розширений підхід).

Особливість розширеного підходу полягає в тому, що банківські інвестиції включають як внутрішні інвестиції, які здійснюються для підтримки і розвитку функціонування самого банку, так і зовнішні по відношенню до інвестицій банку. Існує також компроміс, коли інвестиційний характер банківської діяльності визначається вкладенням ресурсів банку в виробничу діяльність. У цьому контексті інвестиційна діяльність банку включає інвестиційно-банківські операції з цінними паперами, інвестиційні кредити і проектне фінансування. На практиці найбільш поширений класичний підхід.

Однак особливу увагу необхідно приділити тому, чому банки займаються інвестиційною діяльністю на ринку цінних паперів в рамках класичного підходу. В цілому, банки, як і спеціальні фінансові посередники, мають ряд специфічних особливостей:

- здійснювати подвійний обмін борговими зобов'язаннями: випускати власні зобов'язання, а кошти, мобілізовані на цій основі, розміщувати від їх імені боргові зобов'язання, випущені іншими особами;
- формувати власні зобов'язання з високоліквідних і фіксованих депозитів (депозитів). Подвійний обмін зобов'язаннями притаманний усім фінансовим посередникам, але тільки банки приймають безумовне зобов'язання з фіксованою сумою боргу перед фізичними та юридичними особами. Саме сума зобов'язання є джерелом найбільшого ризику для банків як посередників, оскільки вони повинні бути оплачені в повному обсязі в будь-якому випадку, незалежно від зміни вартості їх активів;
- будучи фінансовими посередниками, які беруть депозити, банки мають високий рівень фінансового левериджу, оскільки вони формують ресурси для своєї діяльності за рахунок позикових коштів – власний капітал, як правило, не перевищує 10-15% їх балансу. Така структура капіталу робить банк

уразливим для зовнішніх і внутрішніх факторів і обумовлює необхідність наявності спеціальної системи регулювання та нагляду за банківською діяльністю;

– мати можливість відкривати і вести розрахункові та поточні рахунки і видавати безготівкові платіжні засоби, що забезпечують функціонування платіжної системи [7].

Розглянемо класифікацію форм інвестиційної банківської діяльності (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Класифікація видів інвестиційної банківської діяльності [18, с. 329]

Класифікаційний ознака	Види інвестиційної банківської діяльності
Об'єкт вкладень	реальні інвестиції; фінансові інвестиції.
Мета вкладень	прямі (дохід від конкретного об'єкта інвестицій); портфельні (дохід у вигляді потоку відсотків і дивідендів, від зростання ринкової вартості портфеля активів – вкладень в цінні папери)
Призначення вкладень	в створення і розвиток підприємств і організацій; не пов'язані з участю банків у господарській діяльності.
Джерело фінансування	власні фінансові ресурси інвестора (прибуток, амортизаційні відрахування, відшкодування збитків від аварій, стихійного лиха, грошові заощадження громадян, юридичних осіб тощо); позичкові кошти інвестора (облігаційні позики, банківські та бюджетні кредити); залучені кошти інвестора (кошти, одержані від продажу акцій, пайові та інші внески громадян і юридичних осіб); бюджетні інвестиційні асигнування; безоплатні і благодійні внески, пожертвування організацій, підприємств і громадян.
Терміни вкладень	короткострокові (до року); середньострокові (до трьох років); довгострокові (понад три роки).

Як видно з Табл. 1.2, всі перераховані напрями пов'язані один з одним. Залучаючи кошти підприємств і населення, інших фінансових організацій та ін. банки формують свої ресурси, щоб розмістити їх з метою отримання прибутку. У зв'язку з цим обсяги і структура залучених ресурсів виступають ключовими факторами здійснення банками інвестиційної діяльності.

Державне регулювання діяльності банків на фондовому ринку, зокрема їх інвестиційної діяльності, здійснюють Національний банк України (далі – НБУ) та Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку (далі – НКЦПФР). Відносини, що виникають у процесі інвестиційної діяльності комерційних банків, регулюються Законами України «Про інвестиційну діяльність» 1991 р. [1] та «Про банки та банківську діяльність» 2000 р. [2]. Інвестиційна діяльність банків за межами країни регулюється законодавством іноземної держави, на території якої ця діяльність відбувається, відповідними договорами України, а також спеціальним законодавством України.

Банківське законодавство регламентує умови формування власного капіталу, залучення та запозичення коштів юридичних і фізичних осіб та їх розміщення від свого імені на власний ризик на умовах платності, строковості, повернення.

Нормативно-правова база інвестиційної діяльності банку представлена у табл. 1.3

Таблиця 1.3

Нормативно-правова база інвестиційної діяльності банку*

Нормативно-правовий акт	Короткий зміст
1	2
Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23.02.2006 р. № 3480-IV	Роль інвесторів, у т. ч. банків, на фондовому ринку України
Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 р. № 2121-III	Щодо загальних засад здійснення банківської діяльності в Україні
Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 р. № 1560-XII	Щодо загальних засад здійснення інвестиційної діяльності в Україні
Постанова Національного Банку України «Про затвердження Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні» від 28.08.2001 р. № 368.	Національний банк України встановлює нормативи інвестування: в цінні папери окремо за кожною установою (Н11); загальної суми інвестування (Н12).
Постанова Правління Національного Банку України «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України» від 07.04.2016 р. № 242	Вимоги до статутного та регулятивного капіталу банків

* Складено автором за джерелами [6, 9]

Як видно з Табл. 1.3, виконання головної мети нормативно-правової бази в системі державного регулювання інвестиційної діяльності банків реалізується через виконання наступних цілей: забезпечення сталого розвитку банківської системи і встановлення превентивних заходів задля попередження системних криз; обмеження монопольного контролю на ринку фінансових ресурсів; забезпечення конкурентоспроможності банків; активне стимулювання інвестиційної діяльності банків.

Головним завданням розвитку нормативно-правової бази є актуалізація умов діяльності банків до умов економічного розвитку.

Особливості банків знайшли безпосереднє відображення у виконуваних ними функціях: брокерські (посередницькі); якісна трансформація активів; видача платіжних засобів і посередництво при здійсненні платежів; передача в економіку сигналів грошово-кредитної політики центрального банку.

Отже, інвестиційна діяльність банку є самостійним окремим сегментом інвестиційної діяльності з наступними характеристиками: мета полягає в тому, щоб максимізувати добробут власників банку; кошти – активи банку; результатом є максимізація можливостей споживання власників банків і кредиторів; процес – це сукупність послідовних управлінських дій, які керують банком і відповідною поведінкою банку, що забезпечують максимізацію вартості активів банку, а специфічною інституційною функцією інвестиційної діяльності банку є створення ліквідності. Оскільки засобами і об'єктами інвестиційної діяльності банку є активи, результати активних операцій комерційного банку і, отже, інвестиційної діяльності відображаються в статтях активів балансу комерційного банку, що дозволяє інтерпретувати характер інвестиційної діяльності банку – в рамках інвестиційного процесу – через активні операції.

Обсяги інвестицій банків України у 2016-2019 рр. наведені нами у Таблиці 1.4.

Таблиця 1.4

Обсяг інвестицій банків України у 2016-2019 рр.*

Рік	Обсяг інвестицій банків України, млрд. грн.	Темп росту
2016	223,6	–
2017	322,6	1,44
2018	405,2	1,26
2019* *	366,8	0,91

*Складено автором на основі джерела [17]

** Дані за 2019 р. наведені станом на 30.09.2019

Як видно з Табл. 1.4, обсяг інвестицій протягом 2016-2018 рр. поступово зростає. Протягом 2017 року інвестиції зросли на 44%, протягом 2018 року – на 26%.

Отже, нами було здійснено огляд поняття «інвестиційна діяльність банків» на основі праць вітчизняних та зарубіжних науковців, проведено їх порівняльний аналіз та відзначено щодо відсутності єдності у підходах вітчизняних науковців до визначення цього поняття.

Також нами були досліджені підходи до класифікації видів інвестиційної банківської діяльності та зроблено висновок щодо прийнятих класифікаційних ознак. Було відмічено, що різноманітність інвестиційних операцій банків на ринку цінних паперів визначається різними цілями і різними стратегіями, використовуваними інвестором банку і передбаченими його інвестиційною політикою [15].

Виконано дослідження нормативно-правової бази інвестиційної діяльності банків в Україні. У процесі дослідження ми зіштовхнулись з такою проблемою, як недосконалість нормативного законодавства стосовно інвестиційної діяльності банків.

Нами було наведено обсяги інвестицій банків України у 2016-2019 рр., динаміка яких, з нашої точки зору, демонструє збільшення обсягів інвестицій

банків України, що свідчить про покращення інвестиційного клімату та збільшення інвестиційних ресурсів банків.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ НА ПРИКЛАДІ АТ УКРСИББАНК.

2.1 Аналіз структури та динаміки інвестицій банку

АТ «УКРСИББАНК» – український банк, який засновано у 1990 році та є правонаступником комерційного інноваційного банку Харківінкомбанк, входить в десятку найбільших банків України. У 1996 р. банк починає відкривати філії в інших регіонах України, а з 2000 р. будує ефективну роздрібну мережу. Активно працюючи з фізичними та юридичними особами, АТ «УКРСИББАНК» постійно розширює перелік банківських послуг і продуктів та завойовує нові ринкові частки [37].

Таблиця 2.1

Основні відомості про АТ «УКРСИББАНК»*

Рік	Відомості
1990 рік	Реєстрація за юридичною адресою головного офісу – Київ, вул. Андріївська, 2/12
3 2000 року	стабільно утримує позиції лідера на ринку інвестицій, неодноразово отримувал титул кращого інвестиційного банку країни.
2003 рік	АТ «УКРСИББАНК» перетворюється на національного лідера, упевнено входячи до десятки провідних банків України.
Грудень 2005 року	відбувся перехід 51% акцій до міжнародної фінансової групи BNP Paribas.
2018-2019 рр.	найвищий рівень uaAAA кредитоспроможності згідно оцінки рейтингового агентства «Експерт-Рейтинг».
На 01.01.2019 р.	прибуток – 2,66 млрд. грн; розмір статутного капіталу – 5,069 млрд. грн; кількість працівників – 5251 чол.; фонд оплати праці штатних працівників – 1,282 млрд. грн.
На 30.09.2019 р.	загальні активи – 51,090 млрд. грн; 60% акцій банку належить BNP Paribas та 40% Європейському банку реконструкції та розвитку (ЄБРР).
2019 рік	Банк володіє мережею близько 300 відділень та 1000 банкоматів. Обслуговує близько 2 млн. роздрібних клієнтів, 165 тис. компаній СМБ та 2,2 тис. великих корпоративних компаній. За часткою на роздрібному ринку входить в п'ятірку найбільших банків в Україні.

*Складено автором за даними [37]

Як видно з Таблиці 2.1, АТ «УКРСИББАНК» є одним із надійніших банків України, що має стабільні фінансові показники та якому довіряє велика кількість клієнтів.

АТ «УКРСИББАНК» здійснює свою діяльність на основі ліцензій (дозволів), виданих Національним банком України, Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, Міністерством фінансів України.

Ліцензії, надані банку на здійснення діяльності, надаються в Табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Ліцензії, надані АТ «УКРСИББАНК» станом на 30.09.2019*

Орган видачі ліцензії	Вид ліцензії
НБУ	Банківська ліцензія НБУ № 75 від 05.10.2011 на право надання банківських послуг
Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку	Ліцензія Серія АЕ № 294541 від 24.10.2014 на здійснення професійної діяльності на фондовому ринку – діяльність з торгівлі цінними паперами: Брокерська діяльність. Ліцензія Серія АЕ № 294542 від 24.10.2014 на здійснення професійної діяльності на фондовому ринку – діяльність з торгівлі цінними паперами: Дилерська діяльність. Ліцензія Серія АЕ № 294543 від 24.10.2014 на здійснення професійної діяльності на фондовому ринку – діяльність з торгівлі цінними паперами: Андеррайтинг. Ліцензія Серія АЕ № 286556 від 08.10.2013 на провадження професійної діяльності на фондовому ринку – депозитарної діяльності, а саме – депозитарної діяльності депозитарної установи. Ліцензія Серія АЕ № 286557 від 08.10.2013 на провадження професійної діяльності на фондовому ринку – депозитарної діяльності, а саме – діяльності із зберігання активів інститутів спільного інвестування.
Міністерство фінансів України	Дозвіл № 61 від 09.08.1994 на право здійснення діяльності як депозитарій інвестиційного фонду чи інвестиційної компанії.
Адміністрації державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України	Ліцензія серії АВ № 368596 від 12.05.2008. на діяльність із зберігання активів пенсійних фондів.

*Складено автором за даними [37]

Як видно з Табл. 2.2, предметом діяльності банку є здійснення банківських та інших операцій згідно з ліцензією Національного банку України.

АТ «УКРСИББАНК» є універсальним і надає на підставі банківської ліцензії такі банківські послуги:

- залучення у вклади (депозити) коштів та банківських металів від необмеженого кола юридичних і фізичних осіб;
- відкриття та ведення поточних (кореспондентських рахунків клієнтів, у тому числі і банківських металах;
- розміщення залучених у вклади (депозити), у тому числі на поточні рахунки, коштів та банківських металів від свого імені, на власних умовах та на власний ризик [37].

Банк має право надавати такі фінансові послуги:

- випуск платіжних документів, платіжних карток, дорожніх чеків та/або їх обслуговування, кліринг, інші форми забезпечення розрахунків;
- довірче управління фінансовими активами;
- діяльність з обміну валют;
- фінансовий лізинг;
- надання гарантій та порук;
- переказ коштів;
- факторинг;
- операції з іпотечними активами з метою емісії іпотечних цінних паперів;
- інші фінансові послуги згідно чинного законодавства України [37].

Досягнення у фінансовій і суспільній діяльності банку відзначені нагородами та дипломами як всеукраїнських, так і міжнародних номінацій, рейтингів і конкурсів.

АТ «УКРСИББАНК» здійснює інвестиційну діяльність 15 років. АТ «УКРСИББАНК» неодноразово визнавався лідером рейтингу позабіржової фондової торгівельної системи (ПФТС) за обсягом торгів борговими інструментами (корпоративні та муніципальні облігації), а також був відзначений низкою ділових видань, як провідний оператор ринку цінних паперів України.

Крім того, АТ «УКРСИББАНК» є первинним дилером ринку облігацій внутрішньої державної позики України (ОВДП) з правом купівлі ОВДП на аукціонах первинного розміщення.

Виконаємо аналіз інвестиційної діяльності банку АТ «УКРСИББАНК» у 2016-2018 рр. Фінансова звітність АТ «УКРСИББАНК» представлена у Додатках А, Б, В, Г, Д та Е. Обчислення представимо у Табл. 2.3.

Таблиця 2.3

**Інвестиційна діяльність банку АТ «УКРСИББАНК» у 2016-2018 рр.
станом на 31.12.18***

Показник	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	Абсолютне відхилення, тис. грн	
				2017/2016	2018/2017
Придбання цінних паперів	267386559	177113000	203303653	-90273559	26190653
Надходження від реалізації / погашення цінних паперів	270448634	177343000	201015000	-93105634	23672000
Придбання приміщень, обладнання та нематеріальних активів, та вдосконалення орендованого майна	563050	295407	634078	-267643	338671
Надходження від продажу приміщень та обладнання	301391	44213	38222	-257178	-5991
Надходження від продажу/вибуття дочірніх компаній	0	5771	0	5771	-5771
Дивіденди отримані	0	0	19925	0	19925
Чисті грошові кошти, що отримані від інвестиційної діяльності	2800416	-15423	-2864584	-2815839	-2849161

*Складено автором за даними [37]

Як бачимо з Табл. 2.3, у даному періоді, чисті грошові кошти, що отримані від інвестиційної діяльності зменшуються, а саме у 2017 році у порівнянні з 2016 роком на 2815839 тис. грн., а у 2018 року зменшуються на 2849161 тис. грн. Дана динаміка викликана зміною ряду показників. А саме, придбання у 2017 року зменшились на 90273559 тис. грн., у 2018 року збільшились на 26190653 тис. грн. Надходження від реалізації цінних паперів у

2017 року зменшились на 93105634 тис. грн., а у 2018 року зросли на 23672000 тис. грн. Надходження від продажу приміщень та обладнання у 2017 року зменшились на 257178 тис. грн., а у 2018 року – на 5991 тис. грн. Надходження від продажу вибуття дочірніх компаній відбулося лише у 2017 році на суму 5771 тис. грн. Дивіденди банком були отримані лише 2018 року у сумі 19925 тис. грн.

Динаміка інвестиційної діяльності банку АТ «УКРСИББАНК» у 2016-2018 рр. представлена на рис. 2.1.

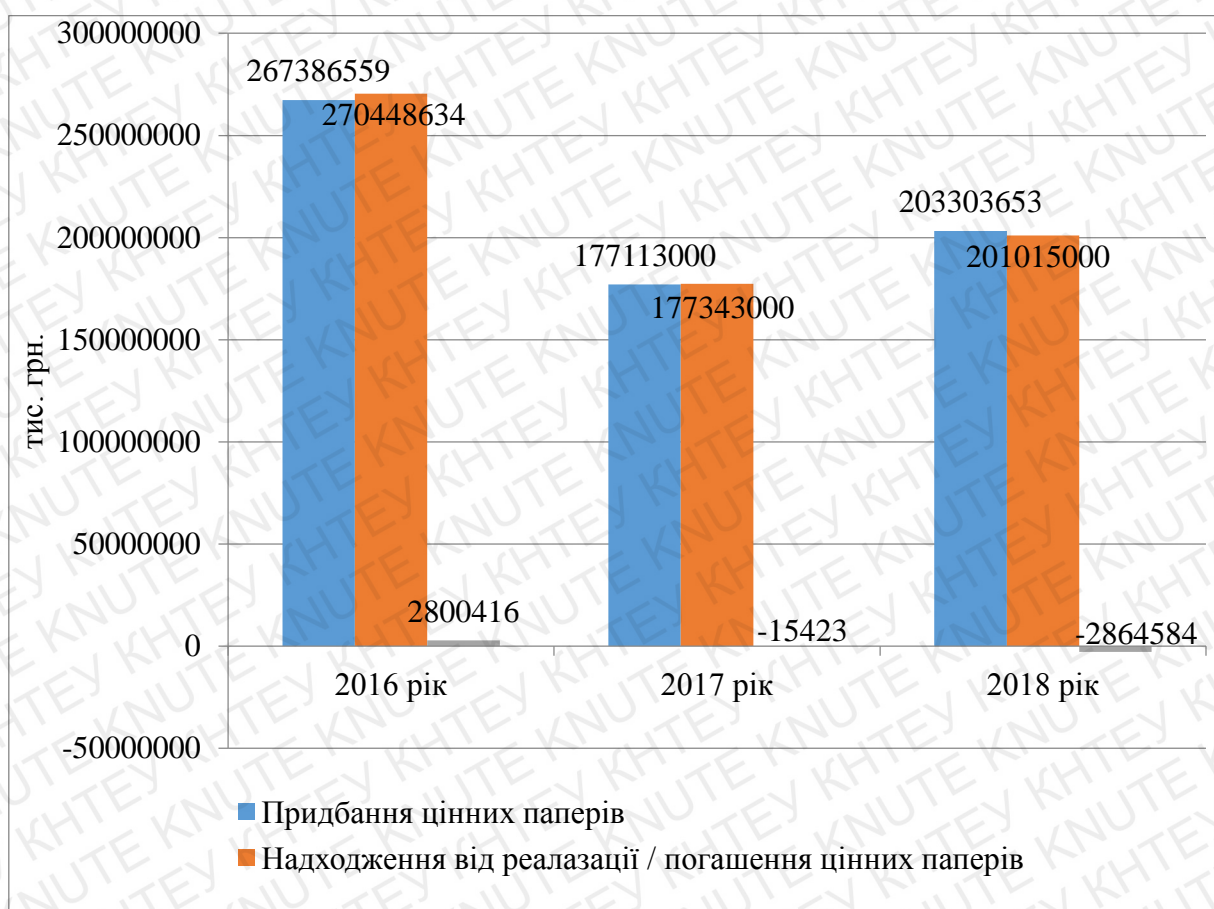

Рис. 2.1. Динаміка інвестиційної діяльності банку АТ «УКРСИББАНК» у 2016-2018 рр. станом на 31.12.18*

*Складено автором за даними [37]

Виконаємо аналіз структури інвестиційного портфелю банку АТ «УКРСИББАНК» у 2016-2018 рр. (Додаток Ж).

Як бачимо з розрахункових даних Додатку Ж, від 99,17% у 2016 році до 100% у 2018 році інвестиційного портфелю банку АТ «УКРСИББАНК» належить цінним паперам в портфелі банку на продаж та інвестиціям в асоційовані і дочірні компанії. В тому числі у депозитні сертифікати НБУ у 2016 році вкладено 90,24% всього інвестицій або 3506686 тис. грн., у 2018 році дана частка зменшилась до 76,45% але збільшилась у грошовому еквіваленті до 4210125 тис. грн. У 2018 році АТ «УКРСИББАНК» виконав інвестування в облігації внутрішньої державної позики України (ОВДП) у розмірі 929326 тис. грн. (16,88%), боргові цінні папери, що випущені міжнародними фінансовими організаціями у сумі 414062 тис. грн., що склало 7,52% всіх інвестицій та у резерв під кредитні збитки у сумі 98138 тис. грн. (1,78%).

Динаміку інвестиційного портфелю АТ «УКРСИББАНК» у 2016-2018 рр. показано на рис. 2.2.

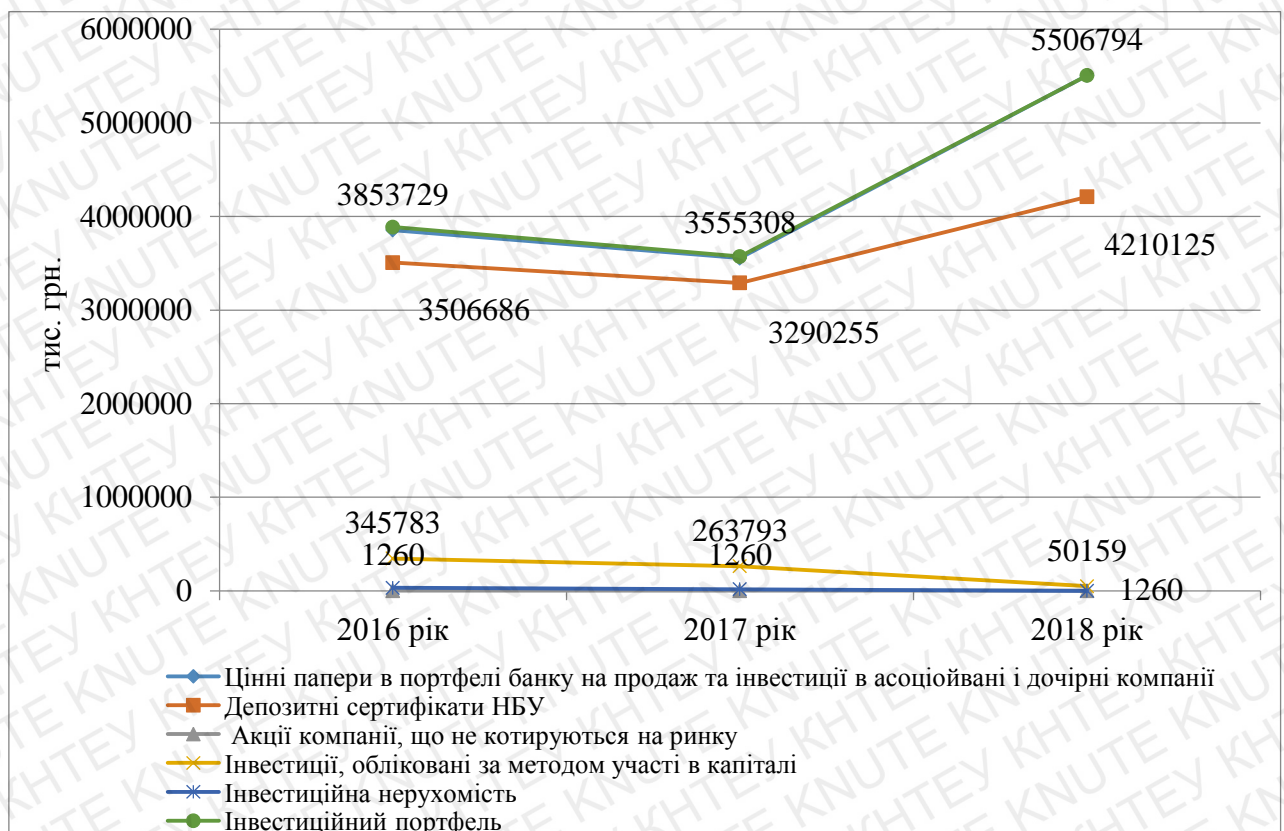

Рис. 2.2. Динаміка інвестиційного портфелю АТ «УКРСИББАНК» у 2016-2018 рр. станом на 31.12.18*

*Складено автором за даними [37]

Інвестиції у акції компанії, що не котируються на ринку у даного періоду залишалися незмінними і склали 1260 тис. грн.

Інвестиції, обліковані за методом участі в капіталі у даного періоду зменшуються з 345783 тис. грн. (8,9%) у 2016 році до 50159 тис. грн. (0,91%).

Від'ємну динаміку демонструють і показники інвестування в інвестиційну нерухомість з 32379 тис. грн. у 2016 році до 172 тис. грн. у 2018 році.

Станом на 31 грудня 2018 та 2017 років максимальний кредитний ризик за цінними паперами та інвестиціями, що обліковуються за амортизованою вартістю та за справедливою вартістю з відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку, становив суму у розмірі 5 462 053 тисяч гривень та 3 297 271 тисяч гривень, відповідно. Кредитний ризик без урахування забезпечення станом на 31 грудня 2018 року становив суму у розмірі 560 191 тисячі гривень (станом на 31 грудня 2017 року 3 297 271 тисяч гривень).

Станом на 31 грудня 2018 року депозитні сертифікати НБУ включали депозитні сертифікати з остаточним строком погашення з 03 січня 2019 року по 11 січня 2019 року та номінальною процентною ставкою в діапазоні від 16% до 18% у гривнях, ОВДП зі строком погашення з лютого 2019 року по 02 червня 2021 року та номінальною процентною ставкою в діапазоні від 14,3% до 16,75% у гривнях, Боргові цінні папери, що випущені міжнародними фінансовими організаціями зі строком погашення 24 травня 2021 року та номінальною процентною ставкою 1,38% у доларах США.

Станом на 31 грудня 2017 року депозитні сертифікати НБУ включали депозитні сертифікати з остаточним строком погашення з 03 січня 2018 року по 07 березня 2018 року та номінальною процентною ставкою 12.5%.

Таким чином, АТ «УКРСИББАНК» здійснює перерозподіл свого інвестиційного портфелю у бік цінних паперів на продаж та інвестиції в асоційовані і дочірні компанії та майже відмовляється від інвестицій у нерухомість. Інвестиції в акції компанії, що не котируються на ринку та інвестиції, обліковані за методом участі в капіталі незначні.

2.2 Порівняльний аналіз портфелю банку АТ «УКРСИББАНК» та банків-конкурентів

Визначимо конкурентів банку АТ «УКРСИББАНК» та порівняємо інвестиційний портфель цих банків.

Відповідно до рейтингу найнадійніших банків країни на 1 січня 2019 року, що складений інвестиційною компанією Dragon Capital, перші місця в ньому зайняли АТ «Райффайзен Банк Аваль», Укрсиббанк і АТ «Креді Агріколь Банк» (Додаток К) за версією Dragon Capital [10].

Критеріями даного рейтингу склали наступні показники:

- достатність капіталу – відображає запас власного капіталу для покриття можливих втрат від діяльності;
- ліквідність – відображає можливість банку виконувати свої зобов'язання без затримок;
- довіра вкладників – відображає динаміку депозитів населення і бізнесу в поточному році;
- якість активів – відображає частку проблемних кредитів у загальному портфелі банку;
- якісні показники – прозорість діяльності банку, збалансованість ризик-менеджменту, репутація;
- підтримка акціонерів – приналежність до надійної бізнес-групи (або держсектору) істотно підвищує шанси додаткового фінансування у разі кризових ситуацій;
- прибутковість банку – включає рентабельність капіталу, тобто перевищення доходів банку над витратами в розрахунку на вкладений капітал [10].

Отже, доцільним буде порівняти інвестиційну діяльність саме цих банків.

Розглянемо діяльність банків АТ «Райффайзен Банк Аваль» та АТ «Креді Агріколь Банк».

Публічне акціонерне товариство «Райффайзен Банк Аваль» (скорочена назва – АТ «Райффайзен Банк Аваль») зареєстровано 27 березня 1992 роки (до 25 вересня 2006 року – Акціонерний поштово-пенсійний банк «Аваль»). 3 жовтня 2005 року банк став частиною банківської холдингової групи Райффайзен Інтернаціональ Банк-Холдинг АГ, Австрія (з жовтня 2010 р – Райффайзен Банк Інтернаціональ АГ) [36].

Станом на 31 грудня 2017 року Група РБІ володіла 68,28% акцій українського банку, Європейський банк реконструкції і розвитку – 30% акцій. Широкий перелік стандартних та інноваційних банківських послуг надаються більш ніж 2,5 млн. клієнтів Райффайзен Банку Аваль через загальнонаціональну мережу, до якої станом на кінець 2017 року входили 500 відділень по всій Україні. АТ «Райффайзен Банк Аваль» залишається лідером за якістю обслуговування в українському банківському секторі. Згідно з оцінкою компанії GfK-Україна, яка спеціалізується на дослідженні ринків, репутація Райффайзен Банку Аваль перевищує середньоринкову. Вагомі успіхи банку традиційно визнають і в Україні, і за її межами впливові видання та експерти, рейтингові компанії, партнери та клієнти. Зокрема, у 2017 році він був названий кращим банком в Україні в рамках конкурсу Awards for Excellence 2017 журналу Euromoney, кращим українським банком в рейтингу банків світу журналу Global Finance і кращим банком України в рейтингу Europe Banking Awards видання EMEA Finance, а також кращим банком по торговому фінансуванню в Україні (журнал Global Finance) і найактивнішим банком-емітентом в Україні за програмою сприяння торгівлі (TFP) ЄБРР [36].

Креді Агріколь Банк – це сучасний універсальний банк і найстаріший іноземний банк в Україні. Власником банку є одна з найбільших фінансових груп світу – Credit Agricole (Франція). АТ «Креді Агріколь Банк» працює на фінансовому ринку України з 1993 року і пропонує повний спектр банківських послуг корпоративним клієнтам та фізичним особам, включаючи преміум-клієнтів [35].

Відповідно до класифікації Національного банку України, АТ «Креді Агріколь Банк» входить до групи найбільших банків і займає 11 місце за обсягом активів серед банків України. Регіональна мережа банку охоплює всі області України і налічує 150 відділень. Власна мережа банкоматів АТ «Креді Агріколь Банк»у складається з 300 банкоматів. АТ «Креді Агріколь Банк» увійшов до ТОП-3 найбільш прибуткових банків України за фінансовими результатами 2017 року. АТ «Креді Агріколь Банк» також належить до самих надійних та стабільних банків України, про що свідчать найвищий можливий національний довгостроковий рейтинг Fitch в Україні – AAA, лідерські позиції в рейтингах стійкості банків, надійності банківських вкладів, а також відмітки провідних українських періодичних видань. Більше 300 000 активних клієнтів-фізичних осіб і близько 18 000 корпоративних клієнтів (серед яких понад 1000 міжнародних корпорацій і великих локальних компаній, понад 1500 середніх компаній і понад 15 000 представників малого та середнього бізнесу) довірили свої фінансові справи АТ «Креді Агріколь Банк». Це свідчить про надійність і відмінну ділову репутацію АТ «Креді Агріколь Банк» [35].

Банк надає повний спектр послуг бізнесу, приділяючи особливу увагу співробітництву з компаніями агропромислового комплексу. Як стратегічний партнер для агробізнесу, АТ «Креді Агріколь Банк» пропонує своїм клієнтам поєднання аграрної та фінансової експертизи, а також інноваційні рішення для українського ринку. АТ «Креді Агріколь Банк» займає міцні позиції на ринку автокредитування. У 2008 році Креді Агріколь став першим банком в Україні, який почав партнерські програми з виробниками автомобілів. Сьогодні банк співпрацює з понад 400 автосалонами. АТ «Креді Агріколь Банк» є єдиним банком в Україні, який має сертифікат відповідності автомобільного кредитування міжнародному стандарту ISO 9001 [35].

В складі потужної команди АТ «Креді Агріколь Банк» понад 2300 співробітників, які поділяють цінності банку.

Виконаємо аналіз інвестиційного портфелю АТ «Райффайзен Банк Аваль» та АТ «Креді Агріколь Банк» (табл. 2.4 та табл. 2.5).

Таблиця 2.4

Інвестиційний портфель АТ «Райффайзен Банк Аваль» у 2016 – 2018 рр. станом на 31.12.18*

Показник	31.12.2016		31.12.2017		31.12.2018		Абсолютне відхилення, тис. грн		Темп росту,%		Зміна у структурі, %	
	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	2017/2016	2018/2017	2017/2016	2018/2017	2017/2016	2018/2017
1.Цінні папери в портфелі банку на продаж та інвестиції в асоційовані і дочірні компанії	3380399	95,46	5925271	97,50	6722249	97,45	2544872	796978	75,28	13,45	2,04	-0,05
2.Інвестиційна нерухомість	160627	4,54	151860	2,50	175638	2,55	-8767	23778,2	-5,46	15,66	-2,04	0,05
Інвестиційний портфель	3541026	100	6077131	100,00	6897887	100,00	2536105	820756	71,62	13,51		

*Складено автором за даними [36]

Таблиця 2.5

Інвестиційний портфель АТ «Креді Агріколь Банк» у 2016 – 2018 рр. станом на 31.12.18*

Показник	31.12.2016		31.12.2017		31.12.2018		Абсолютне відхилення, тис. грн		Темп росту,%		Зміна у структурі, %	
	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	2017/2016	2018/2017	2017/2016	2018/2017	2017/2016	2018/2017
1.Цінні папери в портфелі банку на продаж та інвестиції в асоційовані і дочірні компанії	648395	99,17	1065426	99,39	998626	99,47	417031	-66800	64,32	-6,27	0,22	0,08
2.Інвестиційна нерухомість	5406	0,83	6504	0,61	5321	0,53	1098	-1183	20,31	-18,19	-0,22	-0,08
Інвестиційний портфель	653801	100	1071930	100,00	1003947	100,00	418129	-67983	63,95	-6,34		

*Складено автором за даними [35]

Як бачимо з даних Табл. 2.4, інвестиційний портфель АТ «Райффайзен Банк Аваль» у даного періоду збільшується. А саме, у 2017 року він збільшується на 2536105 тис. грн (71,62%), а у 2018 року – на 820756 тис. грн. (13,51). Розподіл інвестицій виконується наступним чином: у 2016 році 95,46% – цінні папери в портфелі банку на продаж та інвестиції в асоційовані і дочірні компанії, а 4,54% – інвестиційна нерухомість. У 2018 році відповідне співвідношення складає 97,45% до 2,55%.

При аналізі інвестиційного портфеля АТ «Креді Агріколь Банк» (Табл. 2.5) спостерігаємо його збільшення у 2017 року на 418129 тис. грн. (63,95) та зменшення у на 67983 тис. грн. (6,34%) у 2018 року. Структура портфелю відповідно складає 99,17% до 0,83% у 2016 році та 99,47% до 0,53% у 2018 році.

Виконаємо порівняння економічних показників інвестиційної діяльності АТ «УКРСИББАНК», АТ «Райффайзен Банк Аваль» та АТ «Креді Агріколь Банк» та нормативів інвестування за 2018 р.

Нормативи інвестування (investment caps) – економічні нормативи, що встановлюються Національним банком України з метою забезпечення контролю за інвестиційною діяльністю банків, у т. ч. за прямими інвестиціями. До таких нормативів належать Н11 та Н12.

Норматив інвестування в цінні папери окремо за кожною установою (Н11) встановлюється з метою обмеження ризику, пов'язаного з інвестуванням в акції, паї, частки та інвестиційні сертифікати окремої юридичної особи. Норматив інвестування Н11 визначається як співвідношення розміру коштів, що інвестуються на придбання акцій (паїв, часток) та інвестиційних сертифікатів окремо за кожною установою, до статутного капіталу банку. Нормативне значення показника Н11 не повинно перевищувати 15% [17].

Норматив загальної суми інвестування (Н12) встановлюється з метою обмеження ризику, пов'язаного зі здійсненням банком інвестиційної діяльності. Норматив Н12 визначається як співвідношення суми коштів, що

інвестуються на придбання акцій (паїв, часток) та інвестиційних сертифікатів будь-якої юридичної особи, до статутного капіталу банку. Нормативне значення показника Н12 не повинно перевищувати 60% [17].

У Таблиці 2.6 наведено показники інвестиційної діяльності АТ «УКРСИББАНК», АТ «Райффайзен Банк Аваль» та АТ «Креді Агріколь Банк» за 2018 р. станом на 31.12.18.

Таблиця 2.6

Показники інвестиційної діяльності АТ «УКРСИББАНК», АТ «Райффайзен Банк Аваль» та АТ «Креді Агріколь Банк» за 2018 р. станом на 31.12.18*

Показник	АТ «УКРСИББАНК»	Райффайзен Банк Аваль	Креді Агріколь Банк
Інвестиційний портфель, тис. грн.	5506966	6897887	1003947
Прибуток від інвестицій, тис. грн.	42333	-2916	66545
Статутний капітал, тис. грн.	5069262	6154516	1222929
Активи банків, тис. грн.	52043061	66297389	32788696
Рентабельність інвестиційної діяльності, %	0,769	-0,042	6,628
Обсяг інвестицій на 1 грн. статутного капіталу	108,635	112,0785	82,094
Обсяг інвестицій на 1 грн. активів банку	10,582	10,404	3,062
Н11, норматив інвестування в цінні папери окремо за кожною установою (не більше 15%)	4,21	0,8	0,07
Н12, норматив загальної суми інвестування (не більше 60%)	5,23	0,84	0,07

*Складено автором за даними [35, 36, 37]

Як бачимо з показників Табл. 2.6, найбільший інвестиційний портфель має АТ «Райффайзен Банк Аваль», але внаслідок здійснення інвестиційної діяльності банк отримує збиток. Інвестиційний портфель АТ «УКРСИББАНК» більший за інвестиційний портфель АТ «Креді Агріколь Банк» на 4503019 тис. грн., а прибуток від інвестицій менший на 24212 тис. грн., отже, АТ «Креді Агріколь Банк» здійснює більш успішну інвестиційну діяльність. Цю закономірність підкреслює і показник рентабельності інвестиційної діяльності.

Визначаючи обсяг інвестицій на 1 грн. сукупного капіталу, відзначаємо, що за АТ «Креді Агріколь Банк» більш ефективно використовує статутний капітал ніж АТ «УКРСИББАНК» та АТ «Райффайзен Банк Аваль». Дана тенденція спостерігається і при визначенні обсягу інвестицій на 1 грн. активів банку.

Досліджуючи нормативи інвестування, можемо зазначити, що всі вони відповідають нормативним значенням, при чому у АТ «УКРСИББАНК» вони найбільші, в у АТ «Креді Агріколь Банк» у порівнянні найменші. Таким чином, у порівнянні АТ «УКРСИББАНК» здійснює найбільш ризикову інвестиційну діяльність, найменший ризик у АТ «Креді Агріколь Банк».

Таким чином, найефективнішу інвестиційну діяльність серед обраних банків здійснює АТ «Креді Агріколь Банк», менша ефективність у досліджуваного АТ «УКРСИББАНК».

Отже, нами було досліджено структуру та динаміку інвестицій АТ «УКРСИББАНК» та виконано аналіз портфелю банку АТ «УКРСИББАНК» у порівнянні з інвестиційними портфелями АТ «Креді Агріколь Банк» та АТ «Райффайзен Банк Аваль».

Проводячи аналіз структури та динаміки інвестицій банку АТ «УКРСИББАНК» можемо відмітити, що банк здійснює інвестиційну діяльність протягом 15 років. У структурі інвестиційного портфелю банку АТ «УКРСИББАНК» від 99,17% у 2016 році до 100% у 2018 році належить цінним паперам на продаж та інвестиціям в асоційовані і дочірні компанії. Отже, протягом 2016-2018 рр. банк здійснює перерозподіл свого інвестиційного портфелю у бік цінних паперів та майже відмовляється від інвестицій у нерухомість.

Виконуючи порівняльний аналіз портфелю банку АТ УКРСИББАНК та банків-конкурентів АТ «Райффайзен Банк Аваль» та АТ «Креді Агріколь Банк», зазначаємо, що найефективнішу інвестиційну діяльність серед обраних банків здійснює АТ «Креді Агріколь Банк», менша ефективність у

досліджуваного АТ «УКРСИББАНК». АТ «Райффайзен Банк Аваль» отримує збиток від інвестиційної діяльності.

Таким чином, приходимо до висновку, що на ефективність інвестиційної діяльності банків впливає розумна інвестиційна політика банку.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ БАНКУ

3.1 Вивчення досвіду інвестиційної діяльності зарубіжних банків

Банківські установи як учасники ринку цінних паперів виконують важливу роль, оскільки банківська системи в Україні має значні фінансові ресурси. Від активності комерційних банків залежатиме подальша активність ринку цінних паперів.

Банківські моделі та їх сутність представлено в табл. 3.1.

Таблиця 3.1

Банківські моделі та їх сутність*

Вид банківської моделі	Сутність банківської діяльності
банківська (континентальна)	активна роль банків на ринку цінних паперів
небанківська (американська, сегментарна)	обмеження інвестиційної й посередницької діяльності банків на ринку корпоративних цінних паперів.
змішана (універсальна)	активна роль банків на фондовому ринку

*Складено автором за даними [5, с. 396; 41, с. 22]

Як видно з Табл. 3.1. залежно від ролі банків на ринку цінних паперів науковці виокремлюють три моделі організації їх діяльності: банківську (континентальну), небанківську (американську, сегментарну) і змішану (універсальну). Основні відмінності цих моделей виявляються в ступені універсалізації та спеціалізації банківських установ, формах і джерелах фінансування реального сектору економіки, способах диверсифікації інвестиційних портфелів банків. Порівняльний аналіз свідчить, що: по-перше, структура державних органів, які регулюють фондовий ринок, залежить від моделі ринку, прийнятої в тій чи іншій країні (банківський, небанківський), ступеня централізації управління в країні та автономії

регіонів (у країнах із федеративним устроєм частина повноважень держави на ринку цінних паперів передана територіям, наприклад, у США – штатам, у Німеччині – землям); по-друге, загальною тенденцією є створення самостійних відомств – комісій цінних паперів [27, с. 226].

По-перше, банківська модель (континентальна, європейська) характеризується найактивнішою роллю банків (порівняно з іншими фінансовими посередниками) на ринку цінних паперів. Вони вкладають кошти як у державні цінні папери, так і в акції та облігації нефінансових компаній, здійснюють розміщення (андерайтинг) цінних паперів, торгують ними, тобто здійснюють брокерську й дилерську діяльність, формують інфраструктуру ринку. У найбільш завершеному вигляді ця модель діє в Німеччині. Економіці цієї країни притаманна активна участь банківського капіталу у формуванні капіталу нефінансового сектору. Німецькі банки контролюють великі пакети акцій промислових фірм, активно впливають на діяльність рад директорів цих фірм, тобто виступають у ролі стратегічних інвесторів.

За цієї моделі центральний банк країни не вказує на те, що можна, а чого не можна купувати на ринку цінних паперів, але впроваджує обмеження, пов'язані з балансом банку та його операціями з клієнтами. Таким шляхом пішов і НБУ. Особливе становище в цій моделі зайняв Національний банк Англії, який фактично заборонив банкам працювати на ринку акцій і корпоративних облігацій, але дозволив їм організовувати дочірні структури, які мають право на проведення таких операцій.

По-друге, небанківська модель (американська, сегментована) обмежує інвестиційну й посередницьку діяльність банків на ринку корпоративних цінних паперів. Так, у США Федеральна резервна система відокремлює кредитну та інвестиційну функції банків, поділяючи всі банки на комерційні та інвестиційні. При цьому механізм діяльності комерційних банків ґрунтується на кредитних операціях, у яких цінні папери виконують роль лише первинних і вторинних резервів. Інвестиційні банки США працюють

виключно на ринку цінних паперів. Зазвичай інвестиційні банки викуповують цінні папери в емітента під час первинного розміщення, після чого поступово реалізують викуплені папери на вторинному ринку. Тобто інвестиційні банки здійснюють андеррайтинг цінних паперів і працюють, як правило, як посередники між первинним та вторинним ринком, а комерційні банки, проводячи операції із цінними паперами, виступають як інвестори, виконуючи функцію посередників між ринками кредитів і депозитів.

По-третє, універсальна (змішана, німецька) модель характеризується найактивнішою роллю банків (порівняно з фінансовими інститутами) на фондовому ринку. У межах цієї моделі установи банків є суб'єктами фінансового ринку, що роблять вкладення в державні та корпоративні цінні папери (акції й облігації нефінансових установ), здійснюють андеррайтинг, дилерську та брокерську діяльність. Особливістю інвестиційної діяльності німецьких банків є те, що вони надавали промисловим компаніям довгострокові кредити, які потім переоформлювалися в акції й облігації цих компаній. Німецькі банки надають також комплекс консалтингових послуг з управління інвестиційними портфелями своїх клієнтів, здійснюють андеррайтинг, купуючи випуски облігацій промислових підприємств на тривалі терміни з метою наступного їх перепродажу. В основу організації банківських систем Австрії, Люксембургу, Нідерландів, Норвегії та інших країн покладено універсальний принцип [41, с. 22].

В Україні діє змішана модель організації ринку цінних паперів. Установам банків дозволено займатися як інвестиційною, так і торговельною діяльністю із цінними паперами. Разом з тим універсальний характер діяльності українських банків багато в чому має вимушений характер, що зумовлено недостатнім розвитком ринку цінних паперів та мережі спеціалізованих кредитно-фінансових установ. У сучасних умовах інвестиційна діяльність банків пов'язана зі значною ризикованістю цих операцій та послуг, але водночас істотно залежить від стану справ банківських клієнтів.

По-четверте, серед моделей організації ринку цінних паперів В. Сичов виокремлює ще так звану ісламську модель, яка взагалі передбачає операції банків за допомогою цінних паперів або навіть корпоративних прав власності. Неприйняття кредитних операцій робить такі банки центрами послуг на ринку цінних паперів [5, с. 396]. Основна відмінність ісламської банківської справи від європейської полягає в її релігійній основі.

Загалом у світовій практиці простежується тенденція відходу від спеціалізації банківських та інвестиційних інституцій і прагнення до універсалізації їх діяльності, що зумовлено наростанням конкуренції між ними. Розвитку тенденції універсалізації сприяє також пом'якшення адміністративних заборон на інвестиційну діяльність банків у законодавстві деяких країн (США, Канада), яким передбачався чіткий розподіл депозитно-кредитної та інвестиційної діяльності фінансових посередників.

Проте в науці існує інша позиція, згідно з якою основною метою банківської системи є кредитування економіки, а не інвестування. Фактично західні комерційні банки не фінансують інвестиції. Ці функції взяли на себе інвестиційні фонди, активи яких не поступаються за обсягами активам комерційних банків. Водночас інвестиційні фонди не є банками. Вони не здійснюють обмін зобов'язань і фіксованих за прибутковістю депозитів. Однак у західному світі фінансування інвестицій та інвестиційне кредитування в основному здійснюють інвестиційні фонди. Вони підлягають більш спеціалізованому регулюванню й нагляду з боку центральних банків або інших регуляторів, а не такому, яке використовується щодо комерційних банків [24, с. 7].

Немає жодної країни, ринки якої регулювалися б так жорстко, як у США. Там існує три рівні регулювання: федеральний, рівень окремого штату й рівень самої індустрії. Законом про торгівлю цінними паперами (1934) було створено федеральне агентство – Комісія з цінних паперів і бірж (далі – Комісія). Вона постійно публікує статистичні дані про торгівлю цінними паперами в США. Найбільш відомим серед підрозділів є відділ

правозастосування, який працює з порушниками закону. З метою більш ефективного контролю над операціями із цінними паперами Комісія має регіональні представництва. Основною й найдавнішою проблемою Комісії, яку не змогли вирішити до цього часу, є відтік талановитих працівників у сферу приватного бізнесу із цінними паперами [46, с. 389].

Найкориснішими для багатьох країн, у тому числі й для України, будуть положення Закону Додда-Френка (Dodd-Frank Act), що стосуються необхідності регулювання системного ризику, запровадження жорсткіших вимог до капіталу та ліквідності, перенесення відповідальності за ризик на учасників фінансового ринку, застосування уніфікованих вимог і механізмів регулювання та нагляду для банків і небанківських фінансових установ, а також розширення можливостей глобальної співпраці у сфері регулювання [31, с. 8].

Основними органами регулювання діяльності банків на фондового ринку у Великобританії є: Рада з цінних паперів і ф'ючерсів, Лондонська рада з питань злиття та поглинань, Банк Англії. Рада з цінних паперів і ф'ючерсів має найбільший збірник правил і повноважень на ринку цінних паперів. Лондонська рада з питань злиття та поглинань – це приватна організація, створена групою юридичних і фізичних осіб, зайнятих у сфері цінних паперів. До складу Ради входять представники Асоціації британських страхувальників, Банку Англії тощо. Завдяки своїм засновникам. Вона має великий вплив. Рада здійснює нагляд за дотриманням двох основних розроблених нею правил: кодексу зі злиття та поглинання, правил набуття значних пакетів акцій. Норми поведінки, які викладені в цих документах, формально не мають юридичної сили, їх виконання добровільне. При цьому Рада повідомляє про факт їх порушення відповідну саморегульовану організацію, яка, у свою чергу, може вжити заходів впливу до свого члена, у тому числі виключення зі складу учасників [43, с. 168].

Основна роль Банку Англії на ринку цінних паперів – регулювання й контроль за ринком державних облігацій. Банк виступає агентом уряду під

час розміщення державних цінних паперів; відповідає за автоматизовану систему торгівлі державними облігаціями. Представники Банку Англії включені до складу практично всіх професійних фінансових організацій. У цілому Банк Англії реалізує свою політику не на основі будь-яких законів, а шляхом рекомендацій, які обов'язково виконуються.

В Японії склалася дворівнева система регулювання, згідно з якою контроль за діяльністю банків на ринку цінних паперів здійснюється як державою (міністерством фінансів), так і саморегульованими організаціями. Міністерство фінансів тісно співпрацює з бізнесом. При міністерстві фінансів створений дорадчий орган – Рада з цінних паперів і бірж. До функцій Ради входить підготовка рекомендацій для міністерства фінансів з удосконалення законодавства про цінні папери.

Традиційно регулювання фондового ринку в Німеччині було децентралізоване та здійснювалося спеціальними земельними органами, що підпорядковувались міністерству економіки тієї чи іншої землі [39, с. 31].

Оскільки основними професійними учасниками ринку в Німеччині є банки, важливу роль у регулюванні відіграє Німецький федеральний банк (його повноваження поширюються тільки на банки), а також спеціальний банківський наглядовий орган – Федеральне відомство з нагляду за інститутами фінансових послуг. Вони в межах наданих їм повноважень здійснюють пруденційний нагляд за банками та компаніями із цінних паперів, за дотриманням ними нормативів достатності капіталу, а також здійснюють поточний нагляд за діяльністю банків.

Щоб здійснювати у ФРН банківські операції або надавати фінансові послуги, необхідно отримувати письмовий дозвіл Федерального відомства. Слід звернути увагу, що вказаним законом службовцям Федерального відомства та Німецького федерального банку дозволяється для встановлення характеру або обсягу операцій у робочий та позаробочий час входити в приміщення підприємств, а також входити до приміщень, які слугують за

житло, оглядати їх; обшукувати їх та конфісковувати в разі потреби за ордером судді.

Фондовий ринок Угорщини – найстаріший з усіх західноєвропейських країн. Законодавство дозволяє випуск трьох видів акцій: простих, привілейованих та акцій трудового колективу. Банки можуть випускати депозитні сертифікати. Одна з особливостей ринку акцій Угорщини – абсолютне домінування іноземних інвесторів. Більша частина угорських цінних паперів, які обертаються на фондовій біржі, мають ринок за кордоном. В Угорщині проводиться активна позабіржова торгівля як лістинговими акціями, так і цінними паперами, які не задовольняють вимоги лістингу. Науковці зазначають, що особливостями ринку облігацій є абсолютна перевага державних цінних паперів, майже повна відсутність іноземних інвесторів і домінування на ринку інституційних інвесторів (банки та інвестиційні фонди) [43, с. 251]. Органом, який здійснює регулювання ринку цінних паперів Угорщини, є Державна інспекція з цінних паперів, діяльність якої контролює міністерство фінансів. На Інспекцію покладені всі функції з регулювання відкритих емісій цінних паперів, ліцензування професійних учасників ринку, контролю й регулювання емітентів та професійних учасників.

Головними тенденціями в розвитку міжнародних фондових ринків, які визначатимуть подальшу долю фондового ринку України та діяльність на ньому банків як основних його учасників, визначають такі: глобалізація світового ринку капіталів, створення глобальних торговельних та розрахунково-клірингових систем для обслуговування міжнародних ринків капіталу; технологізація ринків капіталів шляхом зростання використання нових інформаційних і фінансових технологій; універсалізація діяльності фінансових інститутів, які спроможні надати своїм клієнтам повний спектр фінансових послуг, включаючи послуги на ринках цінних паперів; інституціоналізація або зростання ролі інституціональних інвесторів – страхових компаній, пенсійних фондів, інститутів спільного інвестування в

здійсненні фінансових інвестицій; інтернаціоналізація та регіоналізація регулювання фондових ринків; дерегуляція як спосіб протидії переміщенню ринків в офшорні зони [47, с. 330].

У світовій практиці банківської справи спостерігається стійка тенденція до уніфікації системи банківського регулювання та нагляду. Вона пов'язана з діяльністю Базельського комітету з питань банківського нагляду (далі – Базельський комітет), який об'єднує національні наглядові установи, які регулюють банківську діяльність. Головна ідея реформи світової фінансової системи полягає в посиленні стійкості банківської системи за рахунок збільшення ліквідних резервів та поліпшення якості капіталу. У своїй діяльності Базельський комітет керується двома основними принципами: жодна банківська система не повинна залишатися поза банківським надглядом; надгляд повинен бути надійним. Опосередкованим наслідком упровадження Базеля III може стати відмова банків від участі у високоризикових, але прибуткових операціях, передусім із цінними паперами [29, с. 8].

Згідно з рекомендаціями Базельського комітету, на сьогодні визначають такі основні напрями банківського регулювання:

- 1) порядок реєстрації комерційних банків;
- 2) порядок надання банкам ліцензій на здійснення банківських операцій;
- 3) правила, що регламентують банківську діяльність;
- 4) принципи та стандарти бухгалтерського обліку й звітності;
- 5) порядок страхування банківських ризиків;
- 6) порядок страхування депозитів;
- 7) економічні нормативи, які регулюють банківську діяльність;
- 8) методи банківського нагляду;
- 9) порядок визначення рейтингової оцінки банків;
- 10) механізм реорганізації та ліквідації комерційних банків [23, с. 27].

У світовій практиці існують різні підходи до організації банківського нагляду. Відповідно відокремлюють три групи країн, які відрізняються місцем і роллю центрального банку в управлінні та способом побудови наглядових структур у державі [22, с. 313; 41, с. 133].

Перша група – це країни, в яких контрольні функції здійснює центральний банк (Австралія, Ісландія, Італія, Іспанія, Португалія, Італія, Великобританія, Греція, Іспанія, Україна, Казахстан).

Друга група – це країни, в яких контрольні функції виконує не центральний банк, а інші органи – Міністерство фінансів України (Австрія, Данія, Канада, Норвегія, Швеція, Фінляндія).

Третя група – це країни, в яких контрольні функції покладено на центральний банк спільно з іншими органами: Швейцарія – Національний банк і Федеральна банківська комісія, Швейцарська банківська асоціація; Франція – Банк де Франс спільно з Банківською комісією; Німеччина – Німецький федеральний банк спільно з Федеральним відомством нагляду за кредитною справою; США – Федеральна резервна система спільно з Міністерством фінансів, Казначейством США через контролера грошового обігу й незалежним агентством – Федеральною корпорацією страхування депозитів.

Однак будь-які органи, що здійснюють контроль за банківською діяльністю, у розвинутих країнах наділено достатньо широкими повноваженнями: вони мають право вимагати в кредитній організації необхідну інформацію про її діяльність, перевіряти її документацію та звітність, вимагати відповідей на поставлені питання, регламентувати роботу кредитних організацій, приймати на законних підставах рішення щодо різних аспектів діяльності банків, застосовувати заходи впливу, у тому числі ліквідацію банків.

3.2 Основні напрями вдосконалення інвестиційної діяльності банку

Проведений аналіз підтвердив, що сьогодні особливо гостро постає проблема активізації інвестиційної діяльності. Банківська система України протягом останніх декількох років знаходиться у кризовому стані, що зумовлене сировинною моделлю розвитку національної економіки, постійним дефіцитом довгострокових банківських ресурсів, диспропорціями банківських балансів та неефективними діями монетарного регулятора, що, зрештою, призвело до трикратної девальвації гривні, вразливості банків та їхніх клієнтів до валютних шоків.

У звіті «Глобальний індекс конкурентоспроможності 2016-2017» Україна посідає останнє місце серед 138 держав за показником «Надійність банків», 116 місце за показником «Доступність фінансових послуг» та 112 місце за показником «Легкість доступу до кредитів» [40].

В Таблиці 3.2 представлено рекомендації щодо вдосконалення інвестиційної діяльності банку.

Таблиця 3.2

Рекомендації щодо вдосконалення інвестиційної діяльності банку*

Проблема 1	Шляхи розв'язування 2
Наявні макроекономічні умови і чинники зміни характеру інвестиційної діяльності, основні напрями розвитку банківської системи і кредитного ринку, виявлення причин і наслідків інвестиційної кризи в Україні.	Аналіз макроекономічної ситуації розвитку банківської системи та пристосування інвестиційної політики до ринкових реалій.
Низькі розміри власного капіталу, незадовільна структура і якість пасивів, їх переважаючий короткостроковий характер, незбалансованість структури активів і пасивів.	Розширення обсягів залучення ресурсів за допомогою різноманітних депозитних програм.
Макроекономічні умови для здійснення банками інвестиційної діяльності	Підвищення державного регулювання банківської інвестиційної діяльності за допомогою правових (закони і законодавчо-нормативні акти) та економічних (важелі грошово-кредитної політики; важелі податкової політики; використання іноземних інвестицій, портфельні інвестиції; державні гарантії тощо) інструментів.

1	2
Низька активність банків у фінансуванні інвестиційної діяльності	Стимулювання інвестиційної активності банків
Відсутність асортименту інвестиційних послуг	Розширення асортименту інвестиційних послуг

* Складено автором за даними [5, с. 396; 41, с. 22]

Як видно з Табл. 3.2, проблеми участі вітчизняних банків в інвестиційних процесах значною мірою пов'язані зі специфікою становлення та розвитку банківського сектору в Україні, що визначає необхідність аналізу участі банків в інвестуванні економіки у взаємозв'язку з процесом формування банківської системи України. Виходячи з цього, вважаємо доцільним виділити такі групи проблем.

Перша група проблем пов'язана з дослідженням макроекономічних умов і чинників зміни характеру інвестиційної діяльності, основних напрямів розвитку банківської системи і кредитного ринку, виявленням причин і наслідків інвестиційної кризи в Україні. Нині макроекономічна ситуація не сприяє активній інвестиційній діяльності банків, що зумовлене слабкою конкурентоздатністю значної частини вітчизняних підприємств. Інфляція витрат, деформуючи структуру ціни, підвищуючи ресурсну складову, викликає зростання цін. Крім того, негативно позначаються на процесах інвестування неплатежі, що порушують нормальний відтворювальний цикл.

Підтвердженням цього є Інфляційний Звіт НБУ за жовтень 2017 р., де, згідно з даними НБУ, споживча інфляція прискорилася до 16,4% р/р у вересні 2017 р. (із 13,5% у травні 2017 р.). Базова інфляція прискорилась до 7,7% р/р у вересні (порівняно з 6,5% р/р у травні) внаслідок посилення впливу вторинних ефектів від підвищення цін на сирі продукти, збільшення виробничих витрат, а також пожвавлення споживчого попиту. Небазова інфляція також прискорилася та становила 25,7% р/р у вересні (20,7% р/р у травні), хоча очікувалося її незначне уповільнення. Це насамперед зумовлене вищими темпами зростання цін на сирі продукти [19].

Друга група проблем залежить від характеру та обсягу сформованої ресурсної бази. Нині банкам ще не вдалося залучити значні обсяги довгострокових ресурсів, що гальмує інвестиційну активність банків. Сьогодні більшість банків не має у своєму розпорядженні достатньої власної бази для великих і надійних інвестиційних вкладень.

Тому важливими проблемами активізації інвестиційної діяльності банків є вкрай низькі розміри власного капіталу багатьох українських банків, незадовільна структура і якість пасивів, їх переважаючий короткостроковий характер, незбалансованість структури активів і пасивів.

Так, на кінець 2017 р. загальний розмір капіталу банків становить 170 389 млн. грн. (13,28%) від усього обсягу пасивів. В Україні суттєве нарощування капіталу банків за ринкових умов не відбувається і через те, що рентабельність банківського капіталу є невисокою і становить 1,31% на кінець 2017 р. Варто зауважити, що близько 90% усієї потреби в грошових ресурсах для активних операцій банків, зокрема інвестицій, покривається за рахунок залучених коштів, основну частину яких становлять депозити. Водночас у структурі зобов'язань кошти корпорацій та населення за III квартал 2017 р. зросли на 1,0 в. п. до 76,2%.

Третя група проблем залежить від створення сприятливих умов для здійснення банками інвестицій, що тісно пов'язане з макроекономічною політикою держави. До головних засобів або інструментів державного регулювання банківської інвестиційної діяльності належать правові інструменти (закони і законодавчо-нормативні акти) та економічні інструменти (важелі грошово-кредитної політики; важелі податкової політики; використання іноземних інвестицій, портфельні інвестиції; державні гарантії тощо).

Державне регулювання банківського фінансового інвестування набирає все чіткіших форм і методів, а також має всі перспективи дієво впливати на ефективність банківських інвестицій. Однак в державі практично відсутні механізми, які б чітко регулювали спільну діяльність банків та держави у

сфері інвестування, а також розподіл між державою та комерційними банками ризиків за довгострокових інвестицій [12].

Так, найвагомішу частку капітальних інвестицій (96,7% загального обсягу) освоєно в матеріальні активи, з яких у будівлі та споруди спрямовані 48,4% усіх інвестицій, у машини, обладнання та інвентар і транспортні засоби – 44,3%. У нематеріальні активи вкладені 3,3% загального обсягу капітальних інвестицій. На капітальний ремонт активів спрямовані 25,6 млрд. грн. капітальних інвестицій (7,8% від загального обсягу).

Відповідно, з огляду на слабкий інвестиційний потенціал виникає четверта група проблем, а саме низька активність банків у фінансуванні інвестиційної діяльності. Згідно з даними НБУ більшість банківських інвестицій сьогодні здійснюється у формі інвестиційних кредитів. Так, питома вага кредитів інвестиційного характеру в складі кредитного портфеля банків має досить незначну частку порівняно з обсягами коштів, які надаються з метою фінансування поточної діяльності [42].

Існує й п'ята група проблем, які пов'язані з недостатнім асортиментом інвестиційних продуктів банків України. Аналіз показує, що продукти інвестиційного банкінгу здебільшого розвинуті у найбільших і великих банках, які обслуговують різні категорії клієнтів, а саме корпоративних, індивідуальних клієнтів, фінансово-кредитні установи, місцеві органи влади (з питань супроводження емісій муніципальних цінних паперів). Разом з інвестиційним кредитуванням та вкладенням коштів у корпоративні цінні папери банки цих груп здійснюють андеррайтинг, виконують функції зберігача цінних паперів, здійснюють брокерське та дилерське обслуговування, а також низку послуг щодо супроводу інвестиційної діяльності клієнтів.

Малі та середні банки, як правило, здійснюють інвестиційне кредитування, а також брокерську, дилерську діяльність та функції зберігача цінних паперів. Таку ситуацію можна пояснити тим, що банки цих груп володіють набагато меншими ресурсними та організаційними можливостями

порівняно з найбільшими та великими банками, а також відсутністю у них ліцензій на здійснення таких послуг та, відповідно, кваліфікованих спеціалістів у сфері інвестиційного банкінгу.

Таким чином, проведений аналіз підтвердив, що проблемами, які створюють перешкоди на шляху активізації банківської діяльності в інвестиційному процесі, є низька капіталізація банківської системи загалом, існування значної кількості дрібних банків. Так, згідно з даними НБУ, на 20 найбільших банків припадають 91,1% чистих активів, тоді як на решту 68 – лише 8,9%. Позиції державних банків поступово укріплюються. За III квартал їхня частка в активах зросла на 0,4 в. п. унаслідок докапіталізації «Приватбанку» і, відповідно, в депозитах ФО. Це викликано необхідністю несення емітентами суттєвих витрат, пов'язаних із залученням фінансових ресурсів; низьким рівнем інвестиційної привабливості більшості емітентів та їхніх інвестиційних проектів; слабкими можливостями вітчизняних банків і підприємств щодо виходу на зовнішні фінансові ринки.

Таким чином, нами було здійснено вивчення досвіду інвестиційної діяльності зарубіжних банків та визначено, що залежно від ролі банків на ринку цінних паперів науковці виокремлюють три моделі організації їх діяльності: банківську (континентальну), небанківську (американську, сегментарну) і змішану (універсальну), також було розглянуто діяльність банків відповідно цих моделей. В Україні діє змішана модель організації ринку цінних паперів. Установам банків дозволено займатися як інвестиційною, так і торговельною діяльністю із цінними паперами.

Вивчивши досвід інвестиційної діяльності іноземних банків, можна зробити висновок, що в різних країнах законодавство по-різному дозволяє банкам брати участь у функціонуванні фондового ринку. Найбільший обсяг повноважень на фондовому ринку, який обмежений законодавчими актами, мають банки в Німеччині, Нідерландах, Японії (частково), Австрії, країнах так званого «соціалістичного табору» – Угорщини, Польщі, Білорусії, Чехії, Вірменії, Росії. Регулювання і нагляд за їх діяльністю на фондовому ринку з

боку держави, як правило, здійснюють центральні банки країн, а також спеціально створені державні органи, які здійснюють нагляд за фінансовим ринком в цілому.

Крім того, було розглянуто основні напрями банківського регулювання.

Також нами були розглянуто основні напрями вдосконалення інвестиційної діяльності банку та було розроблено рекомендації щодо вдосконалення інвестиційної діяльності банку, які полягають у наступному:

1. Виконати аналіз макроекономічної ситуації розвитку банківської системи та пристосувати інвестиційну політику до ринкових реалій.
2. Розширення обсягів залучення ресурсів за допомогою різноманітних депозитних програм.
3. Підвищення державного регулювання банківської інвестиційної діяльності за допомогою правових (закони і законодавчо-нормативні акти) та економічних (важелі грошово-кредитної політики; важелі податкової політики; використання іноземних інвестицій, портфельні інвестиції; державні гарантії тощо) інструментів.
4. Стимулювання інвестиційної активності банків.
5. Розширення асортименту інвестиційних послуг.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

У випускній кваліфікаційній роботі нами було розглянуто інвестиційну діяльність банку.

За результатами досліджень, проведених в роботі, можна зробити наступні висновки.

1) Нами було здійснено огляд поняття «інвестиційна діяльність банків» на основі праць вітчизняних та зарубіжних науковців, проведено їх порівняльний аналіз та відзначено щодо відсутності єдності у підходах вітчизняних науковців до визначення цього поняття. Крім того, ми розглянули підходи до класифікації видів інвестиційної банківської діяльності та зроблено висновок щодо прийнятих класифікаційних ознак. Ми відмічаємо, що різноманітність інвестиційних операцій банків на ринку цінних паперів визначається різними цілями і різними стратегіями, використовуваними інвестором банку і передбаченими його інвестиційною політикою.

Нами було також виконано дослідження нормативно-правової бази інвестиційної діяльності банків в Україні. У процесі дослідження ми зіштовхнулись з такою проблемою, як недосконалість нормативного законодавства стосовно інвестиційної діяльності банків.

При аналізі обсягів інвестицій банків України у 2016-2019 рр., динаміка яких, з нашої точки зору, демонструє збільшення обсягів інвестицій банків України, в результаті прийшли до висновку про покращення інвестиційного клімату та збільшення інвестиційних ресурсів банків.

2) Нами було досліджено структуру та динаміку інвестицій АТ «УКРСИББАНК» та виконано аналіз портфелю банку АТ «УКРСИББАНК» у порівнянні з інвестиційними портфелями АТ «Креді Агріколь Банк» та АТ «Райффайзен Банк Аваль».

Проводячи аналіз структури та динаміки інвестицій банку АТ «УКРСИББАНК» ми можемо відмітити, що банк здійснює інвестиційну

діяльність протягом 15 років. У структурі інвестиційного портфелю банку АТ «УКРСИББАНК» від 99,17% у 2016 році до 100% у 2018 році належить цінним паперам на продаж та інвестиціям в асоційовані і дочірні компанії. Отже, протягом 2016-2018 рр. банк здійснює перерозподіл свого інвестиційного портфелю у бік цінних паперів та майже відмовляється від інвестицій у нерухомість.

3) Виконуючи порівняльний аналіз портфелю банку АТ УКРСИББАНК та банків-конкурентів АТ «Райффайзен Банк Аваль» та АТ «Креді Агріколь Банк», ми можемо зазначити, що найефективнішу інвестиційну діяльність серед обраних банків здійснює АТ «Креді Агріколь Банк», менша ефективність у досліджуваного АТ «УКРСИББАНК». АТ «Райффайзен Банк Аваль» отримує збиток від інвестиційної діяльності.

Таким чином, приходимо до висновку, що на ефективність інвестиційної діяльності банків впливає розумна інвестиційна політика банку.

4) Нами було здійснено вивчення досвіду інвестиційної діяльності зарубіжних банків та визначено, що залежно від ролі банків на ринку цінних паперів науковці виокремлюють три моделі організації їх діяльності: банківську (континентальну), небанківську (американську, сегментарну) і змішану (універсальну), також було розглянуто діяльність банків відповідно цих моделей. В Україні діє змішана модель організації ринку цінних паперів. Установам банків дозволено займатися як інвестиційною, так і торговельною діяльністю із цінними паперами.

Вивчивши досвід інвестиційної діяльності іноземних банків, можна зробити висновок, що в різних країнах законодавство по-різному дозволяє банкам брати участь у функціонуванні фондового ринку. Найбільший обсяг повноважень на фондовому ринку, який обмежений законодавчими актами, мають банки в Німеччині, Нідерландах, Японії (частково), Австрії, країнах так званого «соціалістичного табору» – Угорщини, Польщі, Білорусії, Чехії, Вірменії, Росії. Регулювання і нагляд за їх діяльністю на фондовому ринку з

боку держави, як правило, здійснюють центральні банки країн, а також спеціально створені державні органи, які здійснюють нагляд за фінансовим ринком в цілому.

З метою удосконалення процесу інвестиційної діяльності та для забезпечення ефективного механізму інвестування банками необхідно:

1. Виконати аналіз макроекономічної ситуації розвитку банківської системи та пристосувати інвестиційну політику до ринкових реалій.
2. Розширення обсягів залучення ресурсів за допомогою різноманітних депозитних програм.
3. Підвищення державного регулювання банківської інвестиційної діяльності за допомогою правових (закони і законодавчо-нормативні акти) та економічних (важелі грошово-кредитної політики; важелі податкової політики; використання іноземних інвестицій, портфельні інвестиції; державні гарантії тощо) інструментів.
4. Стимулювання інвестиційної активності банків.
5. Розширення асортименту інвестиційних послуг.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 р. № 1560-XII (у редакції від 20.04.2017). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>
2. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 р. № 2121-III (у редакції від 15.11.2016). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
3. Постанова Національного Банку України «Про затвердження Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні» від 28.08.2001 р. № 368. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01>
4. Постанова Правління Національного Банку України «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України» від 07.04.2016 р. № 242 (у редакції від 11.01.2017). : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0242500-16>
5. Банківська справа: Центральний банк і грошово-кредитна політика. Банківські операції : у 5 т. / [В.О. Сичов, В.Т. Александров, В.В. Астапенко, О.І. Ворона, В.В. В'юн, Л.М. Івін, Л.Л. Недбаєва, Л.Л. ТОВАЖНЯНСЬКИЙ]. – К. : НВП «АВТ ЛТД», 2004. – Т. 1. – 528 с.
6. Банковское дело / под. ред. О. И. Лаврушина. – М.: Кнорус, 2016. – 700 с.
7. Банковское дело. Организация деятельности коммерческого банка / под ред. Г. Н. Белоглазовой, Л. П. Кроливецкой. – М.: Юрайт, 2015. – 545 с.
8. Банковское дело: справочное пособие [под ред. Ю.А. Бабичевой]. – М.: «Экономика», 1994. – 397 с.
9. Береславська О.І. Діяльність банків на ринку цінних паперів України. / О.І. Береславська // Збірник наукових праць Національного

університету державної податкової служби України. – 2016. – № 2. – С. 21–30.

10. Бізнес новини Топ-20 найнадійніших банків України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://biz.nv.ua/ukr/finance/top-20-naynadiynishih-bankiv-ukrajini-reyting-nv-50014747.html>

11. Васюренко О. В. Банківський менеджмент: навч. посіб. / О. В. Васюренко – Київ: ВЦ «Академія», 2001. – 320 с.

12. Вовчак О.Д. Банківська інвестиційна діяльність в Україні. / О.Д. Вовчак. – Кредоінвест. 2006. – № 11. – С. 20–22.

13. Дадашева О. Ю. Зарегулированность инвестиционной банковской деятельности и торможение инновационного развития отечественной экономики / О. Ю. Дадашева. // Валютное регулирование. Валютный контроль. – 2014. – № 9. – С.27–32.

14. Долан Дж. Деньги, банковское дело и денежно-кредитная политика / Дж. Долан, К.Д. Кемпбелл, Р.Дж. Кемпбелл; [пер. с англ]. – М.: «Profiko», 1993. – 125 с.

15. Емельянов А. Б. Инвестиционная деятельность коммерческих банков: понятие, виды и значение / А. Б. Емельянов // Молодой ученый. – 2017. – №52. – С. 84-88. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://moluch.ru/archive/186/47597/>

16. Житар М. О. Стан та перспективи розвитку фондового ринку в умовах фінансової нестабільності економіки України. / М. О. Житар // Економіка і організація управління. – 2016. – № 1(21). – С. 93-101.

17. Значення економічних нормативів в цілому по системі: Національний банк України. 2010-2018 рр. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/&cat_id=3479859.

18. Игонина Л. Л. Инвестиции / Л. Л. Игонина. – М.: Магистр, 2014. – 752 с.

19. Інфляційний звіт: Національний банк України. – Жовтень 2017. – С. 64.: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/doccatalog/21>.
20. Кльоба Л. Г. Банківська інвестиційна діяльність на ринку цінних паперів. Економіка та держава. / Л. Г. Кльоба – 2016. – № 6. – С. 20–24.
21. Колесов П. Ф. Роль инвестиционной деятельности в повышении конкурентных преимуществ банка / П. Ф. Колесов // Гуманитарные научные исследования. – 2012. – № 11.: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://human.snauka.ru/2012/11/1859>
22. Костюченко О.А. Правові аспекти банківської діяльності: посібник з проблем банківського права. – К. : Криниця, 2003. – 319 с.
23. Котковський В.С. Банківський нагляд : навч. посіб. / В.С. Котковський, С.І. Головка, О.В. Неізнана, К.В. Мстоян. – Л. : Магнолія 2006, 2011. – 314 с.
24. Кравченко І. Банківська система та проблеми стратегічного розвитку / І. Кравченко, Г. Багратян, Є. Мазіна // Вісник Національного банку України. – 2012. – № 1 (191). – С. 7–10.
25. Кужелєв М.О. Фінансова гнучкість прийняття рішень в інвестиційній діяльності банків: монографія. / М.О. Кужелєв, М.О. Житар – Київ: Центр учбової літератури, 2016. – 176 с.
26. Ляхова О.О. Кредитно-інвестиційний портфель банків та його вплив на фінансування інвестиційних проектів в Україні. / О.О. Ляхова, Т.П. Шокало // Економічний часопис – XXI. Гроші, фінанси і кредит. – 2011. № 5–6. – С. 58–61.
27. Михасюк І. Державне регулювання економіки: підручник / І. Михасюк, А. Мельник, М. Крупка, З. Залога ; за ред. д-ра екон. наук, проф., акад. АН вищої школи України І.Р. Михасюка. – 2-ге вид., випр. і доп. – К. : Атіка : Ельга-Н, 2000. – 592 с.

28. Мишкин С.Ф. Экономическая теория денег, банковского дела и финансовых рынков /Фредерик С. Мишкин; [пер. с англ. О. Островская, А. Рыбьянец]. – М.: Вильямс, 2006. – 880 с.
29. Міщенко В. Базель III: нові підходи до регулювання банківського сектору / В. Міщенко, А. Незнамова // Вісник Національного банку України. – 2011. – № 1 (179). – С. 4–9.
30. Мороз О. Активізація банківського інвестування в Україні / О. Мороз // Банківський та реальний сектор економіки: фінансово-економічні аспекти взаємодії та перспективи розвитку: зб. тез доп. Міжнар. наук.-практ. конф. молодих вчених, аспірантів та студентів (м. Тернопіль, 25 березня 2015 р.). – Тернопіль: Вектор, 2015. – С. 235–237.
31. Науменкова С. Нові тенденції в механізмі регулювання фінансового сектору / С. Науменкова // Вісник Національного банку України. – 2011. – № 12 (190). – С. 4–11.
32. Николаев М. А. Инвестиционная деятельность. – М.: Финансы и статистика, Инфра-М, 2014. – 336 с.
33. Огляд банківського сектору: Національний банк України. 2017. № 5. С. 1–12. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/43970>.
34. Онікієнко С. В. Інвестиційна діяльність банків в економічному контексті / С. В. Онікієнко // Економіка: теорія та практика. – 2015. – № 2. – С. 12-18. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econom_2015_2_4
35. Офіційний сайт АТ «Креді Агріколь Банк» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://credit-agricole.u>
36. Офіційний сайт АТ «Райффайзен Банк Аваль» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.aval.ua/>
37. Офіційний сайт АТ «УКРСИББАНК» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://my.ukrsibbank.com/ua/about-bank>

38. Петрук О.М. Банківська справа: навч. посіб. / О.М. Петрук ; за ред. д.е.н., проф. Ф.Ф. Бутинця. – К. : Кондор, 2004. – 461 с.
39. Питання функціонування та вдосконалення інфраструктури фондового ринку України : інформаційно-аналітичні матеріали. – К., 2005. – Вип. 4. – 132 с.
40. Пурій Г.М. Сучасний стан та перспективи розвитку банківської системи України. / Г.М. Пурій // Фінансовий простір. – 2017. – № 3(27). – С. 41–47. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://fp.cibs.ubs.edu.ua/files/1703/17pgmbsu.pdf>.
41. Пшик Б.І. Фінансові інвестиції банків : навч. посіб. / Б.І. Пшик, О.М. Сарахман, Н.П. Дребот ; за ред. канд. екон. наук, доц. Б.І. Пшика. – К. : УБС НБУ, 2008. – 194 с.
42. Пшик Б.І. Актуальні проблеми розвитку банківської інвестиційної діяльності в Україні. / Б.І. Пшик, О.О. Печенко // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. – 2014. – Вип. 2. – С. 24–32. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fkd_2014_2_5.
43. Рубцов Б.Б. Зарубежные фондовые рынки: инструменты, структура, механизм функционирования / Б.Б. Рубцов. – М. : Инфра-М, 1996. – 304 с.
44. Самородов Б.В. Моніторинг показників діяльності банку для підвищення його кредитоспроможності. / Б.В. Самородов, Г.М. Азаренкова, О.В. Мельниченко // Актуальні проблеми економіки. – 2014. – № 12 (162). – С. 356–368.
45. Синки Д. Управление финансами в коммерческих банках [Текст] : пер. с англ. / Дж. Ф. Синки. – М. : Catallaxy, 1994. – 937 с.
46. Тьюлз Р. Фондовый рынок : пер. с англ. / Р. Тьюлз, Э. Брэдли, Т. Тьюлз. – 6-е изд. – М. : Инфра-М, 1997. – 648 с.

47. Унінець-Ходаківська В.П. Ринок фінансових послуг: теорія та практика : підручник / В.П. Унінець-Ходаківська, О.І. Вихор, О.А. Лятамбор. – К. : Кондор, 2009. – 480 с.
48. Финансово-кредитный словарь [Текст] : в 3 т. / гл. ред. В. Ф. Гарбузов ; члены гл. ред.: В. С. Алхимов, В. В. Деменцев, Н. Г. Сычев [и др.]. – 2-е изд., стереотип. – М. : Финансы и статистика. Т.1 : А–Й. – 1994. – 512 с.
49. Шелудько В.М. Фінансовий ринок : підручник / В.М. Шелудько. – 2-ге вид., стереотипне. – К. : Знання, 2008. – 535 с.
50. Школьник І.О. Фінансовий ринок України: сучасний стан і перспективи розвитку: монографія. – Суми: ВВП «Мрія-1» ЛТД, УАБС НБУ, 2008. – 348 с.

ДОДАТКИ

ПАТ «УКРСИББАНК»
Звіт про фінансовий стан (Баланс)
на кінець дня 31.12.2016 р.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «УКРСИББАНК» (код 09807750)
Звіт про фінансовий стан (Баланс)
на кінець дня 31.12.2016р.

У тисячах українських гривень	Прим.	31 грудня 2016 р.	31 грудня 2015 р.
Активи			
Грошові кошти та Кошти в Національному банку України	7	4 007 876	1 969 573
Кошти в інших фінансових установах	8	13 868 310	10 716 908
Дериватив	27	972	433
Кредити та зобов'язаність клієнтів	9	20 678 612	20 958 975
Цінні папери в портфелі банку на продаж та інвестиції в асоційовані і дочірні компанії	10	3 893 729	6 954 286
Майно та обладнання	11	1 057 729	1 006 864
Інвестиційна нерухомість		32 370	36 637
Нематеріальні активи		230 029	177 442
Фінансовий податковий збиток та збиток з випередженого податку на прибуток		1 080 514	1 135 837
Інші фінансові та не фінансові активи	12	557 274	451 879
Активи на продаж		-	8 318
Усього активів		45 367 424	43 418 210
Зобов'язання			
Зобов'язаність перед іпшаними фінансовими установами	13	22 091	13 989
Дериватив	27	60 527	4 820
Кошти клієнтів	14	36 424 104	33 300 433
Резерви за зобов'язаннями та інші зобов'язання	15	928 080	671 140
Субординований борг	16	3 830 585	7 624 701
Усього зобов'язань		41 263 367	41 815 083
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
Статутний капітал	17	5 089 262	1 774 333
емісійні різниці		811 229	811 260
Резерви переоцінки		-	-
Накопичений прибуток / (непокритий збиток)		(1 776 434)	(782 466)
Усього власного капіталу		4 104 057	1 803 127
Усього зобов'язань та власного капіталу		45 367 424	43 418 210

Затверджено до випуску та підписано

Голова Правління АТ «УкрСиббанк»

Ф. Дюмель

Головний бухгалтер –
начальник Управління фінансового та податкового
обліку Департаменту Фінансів АТ «УкрСиббанк»

О.Ю.Бродський

09 грудня 2017 р.

Виконавець:
Карацоба П.Д.
тел.738-80-20; 732-54-32

ПАТ «УКРСИББАНК»

Звіт про прибутки і збитки та інший сукупний дохід
(Звіт про фінансові результати) за 2016 рік

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «УКРСИББАНК» (код 09807750)
Звіт про прибутки і збитки та інший сукупний дохід
(Звіт про фінансові результати) за 2016 рік

У тисячах українських гривень	Прим.	За 12 місяців 2016 р.	За 12 місяців 2015 р.
Процентні доходи	18	4 033 315	4 125 690
Процентні витрати	18	(1 254 829)	(1 696 952)
Комісійні доходи	19	1 617 084	1 837 680
Комісійні витрати	19	(304 910)	(232 674)
Результат від переоцінки іноземної валюти, торгових операцій з іноземною валютою та деривативами		540 507	272 570
Результат від операцій з фінансовими активами банку на продаж		13 396	334
Доходи(витрати) від іншої діяльності		(8 073)	(10 106)
Чистий дохід від банківської діяльності		4 636 654	4 297 240
Витрати, пов'язані з персоналом		(1 068 868)	(1 043 176)
Адміністративні та інші операційні витрати	20	(751 150)	(640 852)
Амортизація приміщень, вдосконалень середовища майна, обладнання та нематеріальних витрат		(182 885)	(203 728)
Сукупний операційний дохід (збиток)		2 635 721	2 409 484
Резерв на знецінення кредитів, цінних паперів у портфелі банку на продаж, зобов'язань пов'язаних з кредитуванням та інших		(1 599 407)	(1 498 436)
Чистий операційний збиток		(963 686)	(28 941)
Чистий дохід від необоротних активів		25 434	82 389
Дохід(збиток) від активів, що утримуються на продаж			
Збиток до оподаткування		(938 252)	33 448
Витрати на податок на прибуток	21	(55 716)	(10 738)
Чистий прибуток(збиток) за звітний період		(993 968)	22 710
Інший сукупний дохід після оподаткування за звітний період:			
Інвестиції в портфелі банку на продаж:			
- Переоцінка цінних паперів у портфелі банку на продаж			(138)
- Дохід за вираховуванням витрат на вибуття та знецінення			
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом			
Усього іншого сукупного доходу за звітний період			(138)
Усього сукупного доходу за звітний період		(993 968)	22 571

Затверджено до випуску та підписано

Голова Правління АТ «УкрСибБанк»
Головний бухгалтер –
начальник Управління фінансового та податкового
обліку Департаменту фінансів АТ «УкрСибБанк»

Ф. Дюмель

О.Ю.Бродський

З/Б: березня 2017 р.
Виконавець:
Харченко Л.Д.
тел.738-80-20, 732-54-32

ПАТ «УКРСИББАНК»
Звіт про фінансовий стан (Баланс)
на кінець дня 31.12.2017 р.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «УКРСИББАНК» (код 09807750)
Звіт про фінансовий стан (Баланс)
на кінець дня 31.12.2017р.

У тисячах українських гривень	Прим.	31 грудня 2017 р.	31 грудня 2016 р.
Активи			
Грошові кошти	7	1 951 918	1 943 461
Кошти в Національному банку України		2 224 482	2 064 415
Кошти в інших фінансових установах	8	13 225 042	13 868 310
Деривативи	27	2 601	972
Кредити та заборгованість клієнтів	9	22 221 404	20 678 612
Цінні папери в портфелі банку на продаж та інвестиції в асоційовані і дочірні компанії	10	3 555 308	3 853 729
Майно та обладнання	11	1 108 493	1 057 729
Інвестиційна нерухомість		16 654	32 379
Нематеріальні активи		257 068	230 029
Відстрочений податковий актив та аванси з поточного податку на прибуток		745 409	1 080 514
Інші фінансові та не фінансові активи	12	803 518	557 274
Активи на продаж		-	-
Усього активів		46 111 897	45 367 424
Зобов'язання			
Заборгованість перед іншими фінансовими установами	13	67 098	22 091
Деривативи	27	7 196	60 527
Кошти клієнтів	14	36 211 279	36 424 104
Резерви за зобов'язаннями та інші зобов'язання	15	1 145 958	926 060
Субординований борг	16	3 108 868	3 830 585
Усього зобов'язань		40 540 399	41 263 367
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
Статутний капітал	17	5 069 262	5 069 262
Емісійні різниці		811 229	811 229
Резерви переоцінки		-	-
Накопичений прибуток / (непокритий збиток)		(308 993)	(1 776 434)
Усього власного капіталу		5 571 498	4 104 057
Усього зобов'язань та власного капіталу		46 111 897	45 367 424

Затверджено до випуску та підписано

Голова Правління АТ «УкрСиббанк»

В.о. Головного бухгалтера –
 Заступник начальника Управління фінансового та податкового
 обліку Департаменту Фінансів АТ «УкрСиббанк»

* 14 * березня 2018 р.

Виконавець:
 Т.Ю. Чмерук
 тел. (044) 537 4923

Ф. Дюмель

С.Є.Бабій

ПАТ «УКРСИББАНК»

Звіт про прибутки і збитки та інший сукупний дохід (Звіт про фінансові результати) за 2017 рік

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «УКРСИББАНК» (код 09807750)
Звіт про прибутки і збитки та інший сукупний дохід
(Звіт про фінансові результати) за 2017 рік

У тисячах українських гривень	Прим.	За 12 місяців 2017 р.	За 12 місяців 2016 р.
Процентні доходи	18	3 258 823	4 033 515
Процентні витрати	18	(614 573)	(1 254 829)
Комісійні доходи	19	1 973 160	1 617 084
Комісійні витрати	19	(437 673)	(304 910)
Результат від переоцінки іноземної валюти, торгових операцій з іноземною валютою та деривативами		506 729	540 507
Результат від операцій з фінансовими активами банку на продаж		(67 391)	13 366
Доходи/(витрати) від іншої діяльності		(62 912)	(8 079)
Чистий дохід від банківської діяльності		4 556 163	4 636 654
Витрати, пов'язані з персоналом		(1 333 136)	(1 066 868)
Адміністративні та інші операційні витрати	20	(882 903)	(751 180)
Амортизація приміщень, вдосконалень орендованого майна, обладнання та нематеріальних активів		(212 706)	(182 885)
Сукупний операційний дохід / (збиток)		2 127 418	2 635 721
Резерв на знецінення кредитів, цінних паперів у портфелі банку на продаж, забор'язань пров'язаних з кредитуванням та інших		(382 675)	(3 599 407)
Чистий операційний збиток		1 744 743	(963 686)
Чистий дохід від необоротних активів		58 297	25 434
Дохід/збиток від активів, що утримуються на продаж		-	-
Збиток до оподаткування		1 803 040	(938 252)
Витрати на податок на прибуток	21	(335 599)	(55 716)
Чистий прибуток/(збиток) за звітний період		1 467 441	(993 968)
Інший сукупний дохід після оподаткування за звітний період:		-	-
Інвестиції в портфелі банку на продаж:			
- Переоцінка цінних паперів у портфелі банку на продаж		-	-
- Дохід за вираховуванням витрат на вибуття та знецінення		-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом		-	-
Усього іншого сукупного доходу за звітний період		-	-
Усього сукупного доходу за звітний період		1 467 441	(993 968)

Затверджено до випуску та підписано

Голова Правління АТ «УкрСиббанк»

В.о. Головного бухгалтера
 Заступник начальника Управління фінансового та податкового обліку Департаменту Фінансів АТ «УкрСиббанк»

Ф. Дюмель

С.Є.Бабій

"14" березня 2018 р.

Виконавець:

Т.Ю. Чмерук

тел. (044) 537 4923

АТ «УКРСИББАНК»
Звіт про фінансовий стан (Баланс)
на кінець дня 31.12.2018 р.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «УКРСИББАНК» (код 09807750)

Окремий звіт про фінансовий стан (Баланс)
станом на 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

	Прим.	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
АКТИВИ			
Грошові кошти	7	2 332 174	1 951 918
Кошти в Національному банку України та обов'язкові резерви	7	2 458 291	2 224 482
Кошти в інших фінансових установах за амортизованою вартістю	8	12 312 124	13 225 042
Деривативи	27	12 402	2 601
Кредити та заборгованість клієнтів за амортизованою вартістю	9	26 137 962	22 221 404
Цінні папери та інвестиції в асоційовані і дочірні компанії	10	5 506 794	3 555 308
Майно та обладнання	11	1 218 782	1 108 493
Інвестиційна нерухомість		172	16 654
Нематеріальні активи	11	475 095	257 068
Відстрочений податковий актив та аванси з поточного податку на прибуток	22	445 227	745 409
Інвестиції в асоційовані небанківські фінансові установи, що утримуються з метою продажу	12	129 281	-
Інші фінансові та не фінансові активи	13	984 784	803 518
Усього активів		52 013 088	46 111 897
ЗОВОВ'ЯЗАННЯ			
Заборгованість перед іншими фінансовими установами за амортизованою вартістю		5 927	67 098
Деривативи	27	7 387	7 196
Кошти клієнтів	14	41 115 607	36 406 199
Резерви за зобов'язаннями та інші зобов'язання	15	1 091 945	951 038
Субординований борг	16	3 066 893	3 108 868
Усього зобов'язань		45 287 759	40 540 399
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
Статутний капітал	17	5 069 262	5 069 262
Емісійні різниці	17	811 229	811 229
Накопичений прибуток/(непокритий збиток)		844 838	(308 993)
Усього власного капіталу		6 725 329	5 571 498
Усього зобов'язань та власного капіталу		52 013 088	46 111 897

Затверджено до випуску та підписано:

Ф. Димов
Голова Правління АТ «УКРСИББАНК»

О. О. Сівкович
В.о. Головного бухгалтера
Начальника Управління фінансового та податкового обліку Департаменту Фінансів
АТ «УКРСИББАНК»

31 березня 2019 року

АТ «УКРСИББАНК»

Звіт про прибутки і збитки та інший сукупний дохід
(Звіт про фінансові результати) за 2018 рік

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «УКРСИББАНК» (код 09807750)

Окремий звіт про прибутки і збитки та інший сукупний дохід
(Звіт про фінансові результати) за 2018 рік
(у тисячах українських гривень)

	Прим.	За 12 місяців 2018 року	За 12 місяців 2017 року
Процентні доходи	19	4 584 279	3 258 823
Процентні витрати	19	(705 709)	(614 573)
Комісійні доходи	20	2 148 021	1 973 160
Комісійні витрати	20	(523 440)	(437 673)
Результат від переоцінки іноземної валюти, торгових операцій з іноземною валютою та деривативами	27	484 967	506 729
Результат від операцій з фінансовими активами банку на продаж			(67 391)
Результат від іншої діяльності		(3 872)	(62 912)
Знецінення активів, що утримуються для продажу	12	(84 294)	-
Чистий дохід від банківської діяльності		5 899 952	4 556 163
Витрати, пов'язані з персоналом		(1 612 136)	(1 333 136)
Адміністративні та інші операційні витрати	21	(992 647)	(882 903)
Амортизація приміщень, вдосконалень орендованого майна, обладнання та нематеріальних активів		(283 594)	(212 706)
Сукупний операційний дохід		3 011 575	2 127 418
Резерв під кредитні збитки	24, 9	121 282	(382 675)
Чистий операційний збиток		3 132 857	1 744 743
Чистий дохід від необоротних активів		35 462	58 297
Прибуток до оподаткування		3 168 319	1 803 040
Витрати на податок на прибуток	22	(508 462)	(335 599)
Чистий прибуток за звітний період		2 659 857	1 467 441
Усього сукупного доходу за звітний період		2 659 857	1 467 441
Чистий прибуток на одну просту акцію (гривень на одну акцію)	18	2.81	1.55
Чистий прибуток на одну привілейовану акцію (гривень на одну акцію)	18	84.98	46.89

Затверджено до випуску та підписано

О. Димов
Голова Правління АТ «УКРСИББАНК»

О. Б. Сівкович
В.о. Головного бухгалтера
Начальника Управління фінансового та податкового обліку Департаменту фінансів
АТ «УКРСИББАНК»

20 березня 2019 року

Додаток Ж

Інвестиційний портфель банку АТ «УКРСИББАНК», 2016-2018 рр., станом на 31.12.18*

Показник	31.12.2016		31.12.2017		31.12.2018		Абсолютне відхилення, тис. грн		Темп росту,%		Зміна у структурі, %	
	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	2017/2016	2018/2017	2017/2016	2018/2017	2017/2016	2018/2017
1.Цінні папери в портфелі банку на продаж та інвестиції в асоційовані і дочірні компанії	3853729	99,17	3555308	99,53	5506794	100,00	-298421	1951486	-7,74	54,89	0,37	0,46
1.1.1 депозитні сертифікати НБУ	3506686	90,24	3290255	92,11	4210125	76,45	-216431	919870	-6,17	27,96	1,88	-15,66
1.1.2. Облігації внутрішньої державної позики України (ОВДП)	0	0,00	0	0,00	929326	16,88	0	929326	–	–	0,00	16,88
1.1.3. Боргові цінні папери, що випущені міжнародними фінансовими організаціями	0	0,00	0	0,00	414062	7,52	0	414062	–	–	0,00	7,52
1.1.4.Резерв під кредитні збитки	0	0,00	0	0,00	98138	1,78	0	98138	–	–	0,00	1,78
1.2. Акції компанії, що не котируються на ринку	1260	0,03	1260	0,04	1260	0,02	0	0	0,00	0,00	0,00	-0,01
1.3. Інвестиції, обліковані за методом участі в капіталі	345783	8,90	263793	7,39	50159	0,91	-81990	-213634	-23,71	-80,99	-1,51	-6,47
2.Інвестиційна нерухомість	32379	0,83	16654	0,47	172	0,00	-15725	-16482	-48,57	-98,97	-0,37	-0,46
Інвестиційний портфель	3886108	100,00	3571962	100,00	5506966	100,00	-314146	1935004	-8,08	54,17		

*Складено автором за даними [37]

Топ-20 найнадійніших банків України на 01.01.2019 за версією Dragon Capital [10]

БАНКИ	Норматив достаточності капітала*	Оцінка достаточності капітала	Приріст депозитів**	Оцінка довіряє вкладчиків	Оцінка підтримки акціонерів	Коефіцієнт покриття ліквідністю по всім валютам (не менше 80%)*	Коефіцієнт покриття ліквідністю в іноземній валюті (не менше 50%)*	Оцінка ліквідності	Рентабельність капітала*	Оцінка прибутливості	Неработаючі кредити в портфелі**	Оцінка якості активів	Оцінка по кількісним показателям	Общий балл
РАЙФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ	20%	5	11%	2	7	154%	143%	5	45%	5	10%	3	7	34
УКРСИББАНК	26%	5	15%	2	6	388%	347%	6	43%	5	13%	3	6	33
КРЕДИ АГРИКОЛЬ БАНК	18%	3	6%	1	6	137%	163%	4	39%	5	10%	3	7	29
ИНГ БАНК	79%	6	8%	1	6	358%	122%	5	13%	2	11%	3	5	28
ОТП БАНК	21%	5	4%	1	5	137%	142%	3	44%	5	27%	1	5	25
ПРИВАТБАНК	17%	3	8%	1	7	227%	69%	4	41%	5	8,5%	-	5	25
ОЩАДБАНК	13%	2	2%	1	7	284%	151%	5	1%	1	67%	-	6	22
УКРЗНСИМ-БАНК	13%	2	-10%	-	7	608%	411%	6	8%	1	59%	-	6	22
ПРОКРЕДИТ БАНК	19%	3	-1%	-	4	155%	315%	5	27%	3	4%	3	4	22
ПРАВЕКС БАНК	130%	6	-17%	-	5	801%	686%	6	-9%	0	10%	3	2	22
ИДЕЯ БАНК	16%	2	9%	2	5	289%	178%	4	59%	5	28%	1	2	21
АЛЬФА-БАНК	15%	2	26%	3	4	224%	321%	5	28%	3	19%	2	2	21
ПУМБ	16%	2	9%	2	4	185%	242%	5	36%	5	29%	1	2	21
ПИРЕУС БАНК МІБ	36%	5	-4%	-	5	260%	509%	5	9%	1	6%	3	2	21
УКРГАЗБАНК	13%	2	7%	1	6	161%	93%	3	13%	2	17%	2	3	19
МІБ	20%	5	6%	1	4	206%	105%	3	20%	3	38%	1	2	19
КРЕДИТ ЕВРОПА БАНК	47%	6	27%	3	3	128%	110%	3	10%	2	60%	-	2	19
КРЕДОБАНК	17%	3	10%	2	3	97%	59%	2	29%	3	10%	3	2	18
ЛЬВОВ БАНК	18%	3	24%	3	3	217%	310%	5	-18%	0	29%	1	2	17